

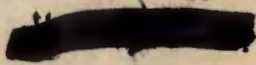
منتخبی از اشعار

اوکدی همدانی

۱

۱۱

شماره ثبت کتابخانه ملی ۱۱۵۳ - ۴۹/۱۱/۱۳

کتابخانه اسفندیار اسفندیاری
شماره ۴۲۱۸

منتخبی از اشعار

اکبر اوحدی همدانی

۱۳۴۹

حق طبع محفوظ و مخصوص مؤلف است

-۱-

زدست یار نادان داد دارم   زدست خویشتن فریاد دارم
زدست آن سیه چشم جفاکار   دلی خونین تر از فرهاد دارم

-۲-

خداوندا توئی دریای رحمت   توئی سرچشمه مهر و محبت
بیا با لطف خودای خالق باک   رهان ما از درد و رنج و محنت

-۳-

اگر در زحمتی یا در رفاهی   دچار یاس گردی گاه گاهی
بروز سختی و اندوه و محنت   نباشد غیر حق پشت و پناهی

-۴-

بیا ای بی وفا با ما وفا کن   بیا ای سنگدل با ما جفا کن
بیا با بوسه‌ای ای یار زیبا   دل ما را ز درد و غم رها کن

-۵-

کجا پنهان شدی ای حق کجائی   نگاهی کن بما هم گاه گاهی
بغیر تو ندارم اندر این دهر   رفیق و مونس و پشت و پناهی

-۶-

اگر در زندگی بیدار هستی   و یا چون عارفان هشیار هستی
بعشرت طی کنی روز و شب را   رفیق باده و دلدار هستی

-۷-

اگر در زندگی بیتاب هستی   اگر دور از نگار شایب هستی
اگر دوری کنی از عشرت و ناز   در این دنیای فانی خواب هستی

-۸-

در این دنیا که فرصت نیست چندان   مخور غم تا نگردی زار و پژمان
نشاط و عشرت و ناز و محبت   بود در بساده و دیدار خوبان

-۹-

گهی فرزانه گردهم همچو عادل   شوم عاقل تر از بهلول عاقل
گهی دیوانه گردهم همچو مجنون   شوم بیدلتر از فرهاد بیدل

-۱۰-

بیا ای حق دلم را شاد گردان   زرنج و درد و غم آزاد گردان
نمیدانم چرا ای خالق پاک   خرابم کرده ای آباد گردان

-۱۱-

دلا خوبان جفا کارند و غدار   مشو عاشق که گردی همچو من خوار
نخواهی دید از خوبان محبت   همه دل سنگ جبارند و جبار

-۱۲-

اگر در زندگی بیدار هستی   بدنبال می و دلدار هستی
اگر چون من نشینی کنج عزلت   غریب و بی کس و بیمار هستی

-۱۳-

نصیب عده‌ای دلدار پاک است   نصیب جمع دیگر مال و تالک است
نصیب ما در این دنیای فانی   بیابان و کویر و سنک و خاک است

-۱۴-

چه حاصل زندگی باشی اگوصد   ببینی مردمان نیک یا بد
درین دنیای دون محروم باشی   زناز و نعمت و دلدار و غزت

-۱۵-

مکن دوری ز عشرت تاجوانی   مکن با غصه و غم زندگانی
بیا امروز خوشباشیم ایدوست   رسد دوران رنج و ناتوانی

-۱۶-

دلم تنگ است از بهر نگاری   نگارشوخ و شنگ با وقاری
غم از دل میبرد دیدار خوبان   نشاط آور بود دیدار یاری

-۱۷-

دلی در سینه چون آئینه دارم   درون سینه ای بی کینه دارم
شده مدفون هزاران حسرت در آن   مزاری در درون سینه دارم

-۱۸-

هر آنکس صاحب اندیشه باشد   تمام عمر عاشق پیشه باشد
ولی دنیا پرست و مرد طماع   برای ریشه خود تیشه باشد

-۱۹-

خوش آن ساعت که آن دلداری جانی   کند با ما وفا و مهربانی
بیا با ما محبت کن نگارا   نمی ماند جوانی جاودانی

-۲۰-

نباشد عاشق فرزانه چون من   گرفتار می و پیمانۀ چون من
دچار عشق مه رویان عالم   اسیر دلبر جانانۀ چون من

-۲۱-

دلی در سینه دارم غرن خونست   دچار رنج و اندوه و جنونست
نمیدانی ز هجر روی خوبان   دل پر دردمای دوست چونست

-۲۲-

ندارم در دلم جز مهر ماهی   ندارم غیر حق پشت و پناهی
قناعت کرده‌ای دوست در عمر   به جامی بادۀ و چشم و سیاهی

-۲۳-

ندارم در دلم جز مهر دلدار   نباشم از کسی‌ای دوست بیزار
به دام عشق مه رویان عالم   گرفتارم گرفتارم گرفتار

-۲۴-

زدست فقر و بی چیزی بجانم   زرنج و دردمشتی استخوانم
نشستم گوشه‌ای ایدوست بی یار   چو جغدی در غم آه و فغانم

-۲۵-

در این دنیا اگر داری نگاری   بعیش و ناز طی کن روزگاری
روی چون عاقبت در خاک تیره   شود خاک تو در کیهان غباری

-۲۶-

دلا کم خور غم دنیای فانی   بعیش و نوش طی کن زندگانی
بهر جاد لبر و یار و صبح هست   بود آنجا بهشت جاودانی

-۲۷-

در این دهر و در این دنیای غدار   بفقر و مسکنت هستم گرفتار
اگر غمهای ما تقسیم گردد   بهر کس میرسد خروار خروار

-۲۸-

پریشانم پریشان همچو فرهاد   کنم هر دم زدست خویش فریاد
نمیدانم که یابم یار خود را   که تا از غم شوم ای دوست آزاد

-۲۹-

اگر خوشبخت اندر این جهانی   و یا از بخت خود اندر فغانی
بهر حالی که هستی آخر کار   بزیر خاک مستی استخوانی

-۳۰-

خوشا آنانکه محبوبند در دهر   چو طفلان طی کنند تار و آزر
نخوردند غصه امروز و فردا   نکردند زندگی بر خویش تن زهر

-۳۱-

خدای آسمان گر در زمین است   چرا جبار با عزت قرین است
چرا از بهر خاطی و ستمکار   جهان چون خلد و فردوس برین است

-۳۲-

د'ی دارم چو قلب زار مجنون   درون آن بجوشد چشمه خون
روان گردد بهر سوا ز غم دوست   برون ریزد ز چشمانم بیرون

-۳۳-

اگر چه در میان جمع هستم   اگر چه گاه گاهی مست هستم
نباشی گر برم ای سرو بیکر   چو مجنون در میان دشت هستم

-۳۴-

مکن کاری که رنجند از تو یاران   مکن ظلم و ستم بازیردستان
عذاب و رنج انسان دانی از چیست   ز حرص و آذ و کبیر یار نادان

-۳۵-

چو هستی در جهان چند روزه میهمان
مخور غم تا نگریدی زار و پژمان
بود کوتاه عمر ما در این دهر
چه بهتر گیر که باشی شاد و خندان

-۳۶-

اگر هستی بدنیا شاد و خوشبخت   اگر هستی چوشاهی بر سر تخت
اگر هستی چوقارون صاحب کنج   شوی چون رفتگان خوار و نگو نبخت

-۳۷-

خدایا او حدی را شاد گردان   خراب است حال او آباد گردان
بده مال فراوان یا که او را   ز قید زلدگی آزاد گردان

-۳۸-

هر آنکس یار مهر خسار دارد   دلی شاد و گلی بی خار دارد
دوای درد ما را ای رفیقان   نگار و دلبر خمار دارد

-۳۹-

اگر چه مونس ماهست حرمان   گرفتتم ز ندگی بر خویش آسان
قدیدم بکنفر بی غصه ای دوست   همه هستند پریشان حال و حیران

-۴۰-

در این دهر و در این دنیای غدار   مخور غم تا نگردی همچو من خوار
هزاران همچو ما رفتند در خاک   بدون سیم و مال و یار و دلدار

-۴۱-

اگر هستی بعیش و ناز با حور   و یا هستی ز ناز و عافیت دور
بهر حالی که هستی آخر کار   روی در خاک گردی خاک در گور

-۴۲-

شدم دیوانه و هرسو دوانم   چو جغدی در غم و آه و فغانم
ز جور دوستان و یار نادان   بجانم ای سیه چشمان بجانم

-۴۳-

مکن کاری که رنجند از تو یاران   مرو راهی که گردی زار و پژمان
زرنج و دزد و محنت دور گردی   اگر دوری کنی از یار نادان

-۴۴-

اگر چه رحمتی با ما نداری   بغیر تو نبندم دل بیاری
چو بر خیزم بروز حشر از خاک   بدنبال تو خواهم گشت باری

-۴۵-

اگر در دوره فصل جوانی   نبردی لذتی از زندگانی
به پیری گر رسی دیگر نبینی   بجز رنج و غذاب و ناتوانی

-۴۶-

غم عالم درون سینه ما است   درون سینه بی کینه ما است
سینه چشمی که خصم ماست ایدوست   رفیق و مونس پارینه ما است

-۴۷-

اگر داری تنعم شاد هستی   میان مه رخان داماد هستی
اگر در مسکنت طی میکنی عمر   چومن در ناله و فریاد هستی

-۴۸-

غم دنیا نصیب بی کسان است   نشاط و ناز از بهر خسان است
برای مردم آزاده دهر   سراسر زندگی بارگران است

-۴۹-

زدست آن نگار ما هر خسار   بدام غم گرفتارم گرفتار
در این دنیا که هستم من که هستم   غریبی و بی کسی افتاده در ناز

-۵۰-

اگر داری زسیم و زر نصیبی   بنزد خویش و بیگانه حبیبی
اگر محروم هستی از تنعم   تمام عمر تنها و غریبی

-۵۱-

در این دنیا نگار سرو پیکر   بود از سیم و مال و جاه بهتر
بدون یار زیباروی ای دوست   چه سودی میبری از خویش و از دهر

-۵۲-

چنین گفتند که چون گشتی ز مادور روی در خلد و یابی دلبر و حور
عزیز من درون خاک تیره نیابی جز رطیل و عقرب و مور

-۵۳-

چو روز آید شوم از خواب بیدار پریشان حال گردم همچو تبار
چو شب آید دوباره خواب گردم که تا گرد سحر این صحنه تکرار

-۵۴-

گهی آزرده گردم همچو عارف گهی افتاده هستم همچو طائف
گهی گردم چو مسکین زار و مضطر شوم راغب به موت و قار راغب

-۵۵-

گهی دل سنک گردم چون رقیبان گهی دلتنگ گردم چون خبیبان
گهی سرگشته گردم همچو مرغی که تنها مانده در کوه و بیابان

-۵۶-

اگر داری ترحم مرد هستی   نداری نزد خالق طرد هستی
اگر محروم هستی از تنعم   چو من از زندگی دلسرد هستی

-۵۷-

نخواهم کرد آزرده دلت را   پریشان حال قلب و مخیلت را
فقط خواهم کنم از توشکایت   نمی یابم خدایا منزلت را

-۵۸-

بهشت است این جهان گربار باشد   اگر سیم و زر بسیار باشد
برای مردم مسگین خدایا   بهار و باغ و بوستان خار باشد

-۵۹-

نمیدانم چرا ای بار فرجاد   نیم درزندگی مسرور و دلشاد
چرا درگور کردم عاقبت خاک   شوم همچون غباری باد بر باد

-۶۰-

خداوندا کجا هستی کجائی   فقیری همچو من یا در رفاهی
اگر روزی ترا پیدا نمایم   کنم غمگین دلت را بانگاهی

-۶۱-

نمی بینم جهان را چون جوانی   نیم مایل بعیش و شادمانی
عذاب است زندگی صدشکر ایدوست   ندارم عمر خضرو جاودالی

-۶۲-

اگر داری تنم شاد هستی   ز درد و رنج و غم آزاد هستی
نداری گر که یار و مال دنیا   چو من در ناله و فریاد هستی

-۶۳-

اگر بهر کسان غمخوار هستی   چو عارف در جهان بیدار هستی
اگر بر مردم دون رحم کردی   نه ای سالم چو من بیمار هستی

-۶۴-

نشاط و ناز گیتی در شراب است   امید زندگی دلدار شاب است
مکن دوری ز عیش و ناز و مستی   چو آخر منزلت زیر تراب است

-۶۵-

گهی دل تنگ کردم همچو نادان   گهی دل سنگ کردم همچو جانان
گهی از عشق آن ماه ده و چار   نشینم گوشه‌ای کردم پریشان

-۶۶-

دلی در سینه پاره پاره دارم   بخون آلوده‌ای دیوانه دارم
هزاران حسرت و امید در آن   بدون حاصل و آواده دارم

-۶۷-

بمردم گر کنی احسان و رحمت   سزای خویش بینی رنج و محنت
در این دنیا نمی‌یابی کسی را   کند جبران کرم را با محبت

-۶۸-

گهی دنیا پرستم همچو نادان   گهی زیبا پرستم همچو خوبان
گهی دلتنگم گروم همچو مجنون   گهی زیبا پرستم همچو خوبان

-۶۹-

نه جسم سالمی دارم نه حالی   نه یار صادقی دارم نه مالی
شدم فرسوده‌ای یاران گمانم   نمانده عمر من چند سالی

-۷۰-

اگر داری در این دنیای فانی   ز روسیم و گلستان و جوانی
نباشد گر نگاری سرو پیکر   نبردی لسذتی از زندگانی

-۷۱-

ندیدم از سیه چشمان محبت   ندیدم از رفیقان مهر و رحمت
بدون صحبت خوبان چه حاصل   اگر باشی دو صد بانا زو نعمت

-۷۲-

گهی دیوانه گردم همچو مجنون   نشینم گوشه‌ای دل‌تنگ و محزون
گهی فرزانه گردم ای رفیقان   روم از خانه ویرانه بیرون

-۷۳-

بیای حق بیای بجز رحمت   محبت کن بما گاهی محبت
بجای حوری و فردوس مارا   بده در این جهان دلدار و نعمت

-۷۴-

نگار با وفا اندر جهان نیست   اگر باشد همیشه مهر بان نیست
رفیق بی‌ریا در دهر ای دوست   ندیدم گر که تو دیدی عیان نیست

-۷۵-

در این دنیا نزار و زار گشتم   گلی بودم ولی چون ^{خا}خوار گشتم
کجائی ناببینی ای سیه چشم   که از دوری تو بیمار گشتم

-۷۶-

نشستم گوشه‌ای تنها و بی‌بار   کنم باغصه طی‌روز و شب تار
جهان دوزخ بود از بهر سنگین   چو میسوزد در آن چون نار در نار

-۷۷-

نداری گر که مال و نعمت و زور   ز عشرت میشوی فرسنگ‌ها دور
رفیق و مونس انسان در آخر   بود در گور مار و عقرب و موز

-۷۸-

چرا دل‌مرده و دلخونم ای دوست   چرا ام‌جنون‌تر از مجنونم ای دوست
همی‌دانم که چون فرسوده هستم   چو مسگین دائماً محزونم ای دوست

-۷۹-

گهی شاد و گهی دل‌تنگم ای اوست   گهی باخویش‌تن در جنگم ای دوست
چو پیر و ناتوانم گناه‌گامی   پی‌دلدار شوخ و شنگم ای دوست

-۸۰-

چرا در این جهان ای چشمه نور   زما دوری ز مادوری ز مادور
نمی دانم که جائی تا که پرسم   نمیگردی چرا با بیدلان جور

-۸۱-

اگر مسکین دهری یا که سردار   اگر مستی و یا بیدار و هوشیار
اگر دانا و یا نادانی آخر   به رنج و درد و غم گردی گرفتار

-۸۲-

خداوندا تو رحمن و رحیمی   تو پشتیبان مسکین و یتیمی
چرا خون می کشد ظالم جهانرا   مگرداری تو از جبار بیمی

-۸۳-

اگر در زندگی دلخفته هستی   اگر فرسوده و افسرده هستی
جهان از بهر تو گور است ای دوست   تو در آزای برادر مرده هستی

-۸۴-

چرا انسان دچار درد گردد   چرا از زندگی دلسرد گردد
چرا در عاقبت ای بحر رحمت   بزیر خاک تیره فرد گردد

-۸۵-

در این دنیا بجای ناز و نعمت   بما دادی غم و اندوه و محنت
شکایت می‌کنم از تو خدایا   به پیش خلق در روز قیامت

-۸۶-

گهی خواب و گهی بیدارم ای دوست
گهی سالم گهی تبارم ای دوست
گهی گردم پریشان حال دلخون
گهی آرام و بی آزارم ای دوست

-۸۷-

غمیدانم چرا ای بحر رحمت   بما دادی غم و اندوه و محنت
بیا ای حق بما هم گاه گاهی   محبت کن محبت کن محبت

-۸۸-

مخور غم در جهان ای یار بیدار   نمیگردد چو از غم هیچ بسیار
رسد روزی که پیش چشمت ای دوست   شود دنیای فانی تیره و تار

-۸۹-

کیمز آدمی نادان و محزون   غریبی و بی کسی افتاده در خون
گهی سرگشته کردم همچو مرغی   گهی عزلت نشین هستم چو مجنون

-۹۰-

خداوندا تو رحمتی و نوری   تو بحر رحمتی و ناز و سوری
در این دنیا مکن محروم ما را   ز ناز و نعمت و دلدار و حوری

-۹۱-

خداوندا تو رحمن و رحیمی   کریم و مهربانی و حبیبی
نخواهی کرد محروم اوحدی را   ز عیش و ناز چون یار قدیمی

-۹۲-

نمیدانم کجا باشد محبت که تا وارسته گردم از مذلت
نشاط آورسه چیزاست ای عزیزان نگاری ماهرو و ناز و نعمت

-۹۳-

چرا رفتی نگارا از بر من نکردی رحم بر چشم قرمن
پشیمان میشوی روزی که آخر گذشته آب دیگر از سر من

-۹۴-

ندارم یار تا دلاشاد گردم ندارم یار تا آباد گردم
ندارم دوستان مهربانی که تا ازرنج و غم آزاد گردم

-۹۵-

در این دنیا نحیف و زار گشتم سلامت بوده ام بیمار گشتم
کجائی تا ببینی ای نگارا چو مجنون از فراق خوار گشتم

-۹۶-

ز تو ناراضیم ای چشمه نور   چو محروم نمودی از زروسور
تنعم ده بمن ای بحر رحمت   که تا از تو شومراضی و مسرور

-۹۷-

خداوندا کجا هستی کجائی   جدائی کرده ای از ما جدائی
نداری پس چرا با ما محبت   مگر چون یار بی مهر و فائی

-۹۸-

خوشا آنانکه مجنونند مجنون   نه دلشاندند در دنیا نه محزون
نه همچون عارفان در رنج و اندوه   نه همچون اوهدی پژمان ردلخون

-۹۹-

اگر داری بحق و حشر ایمان   مکن ظلم و ستم با زیردستان
بخویش و غیر و یاران کن محبت   که تاگردی همیشه شاد و خندان

-۱۰۰-

اگر در این جهان هستی چو من خوار   اگر هستی پریشان حال و بیمار
ندارد زندگی بهر تو سودی   چه بهتر گر روی اندر دل قار

-۱۰۱-

ز تو دارم ز تو ای یار عادل   هزاران پرسش دشوار و مشکگل
نمیدانم کجا هستی کجائی   بدنبال توام منزل بمنزل

-۱۰۲-

چرا دادی بجمعی مال بسیار   وای جمع دگر را کرده ای خوار
نمیدانستم ای بار بتمالی   تو رحمن رحیمی یا که جبار

-۱۰۳-

نصیب مادر این دنیا غذاب است   دوای درد ما دلدار شاب است
نمیدانم چرا منزلگه ما   در آخرای حبیبان در ترابست

-۱۰۴-

شدم پیروندارم روزگاری   دلم تنگ است از بهر نگاری
تخواهی دید از خوبان محبت   اگر چون او حدی زار و نزاری

-۱۰۵-

نمی دانم چرا ای ماه پاوه   کناره کرده ای از ما کناره
چو فردا پیر گشتی ای سیه چشم   جوانی را نمی یابی دوباره

-۱۰۶-

خوش آن روزیکه درد نیای فانی   نباشد خاطی و جبار و جانی
بجای ظلم باشد عدل و انصاف   بجای بی وفائی مهربانی

-۱۰۷-

بدم فقر و غم هستم گرفتار   ندارم یار ای یاران غدار
اگر اندوه ما تقسیم گردد   بهر کس می رسد خوار خروار

-۱۰۸-

تراگم کرده ای ای حق کجائی   درون آسمانی یا هوائی
صدایت کرده ام صدبار ایدوست   نمی آید چرا از تو صدائی

-۱۰۹-

در این دنیا چرا ای بحر رحمت   بما دادی بجای سور محنت
تعم ده بما ای دوست ورنه   نخواهم کرد دیگر با تو صحبت

-۱۱۰-

امان از مردم ناپاک و جبار   که هستند جمعی چون گرمی خونخوار
خداوند رحیم و انصاف و مروت   نه با خویش و نه با غیر و نه اغیار

-۱۱۱-

خداوندی در جهان گرمال و دلدار   شوی منور خویش و خلاق و اغیار
تمام عمر در دام غم و رنج   گرفتاری گرفتاری گرفتار

-۱۱۲-

کیم من آدمی بی دلبر و سور   زناز این جهان فرسنگها دور
فتادم گوشه‌ای دور از جیبیان   چو مرغی در قفس چون مرده در گور

-۱۱۳-

عزیزان ما گرفتار نگاریم   گرفتار دو چشم مست یاریم
اگر نوشیم صدها جام باده   بدون یار دل‌تنگ و خماریم

-۱۱۴-

خوش آن روزی که بار از در بیاید   در شادی بروی ما گشاید
غم اندک داشتیم اندر دل خویش   نمی‌دانم چرا هر دم فزاید

-۱۱۵-

خوشا آنان که رحمن و رحیمند   تمام عمر با مهر و کریمند
نیاز دارند در دنیا کسی را   چو حق حامی محروم بتیمند

-۱۱۶-

چرا انسان در این دنیای غدار   گهی در خواب باشد گاه بیدار
چرا شب آید روز مه و سال   شود بار دگر این صحنه تکرار

-۱۱۷-

چرا در این جهان انسان فانی   گهی در رحم گرد گاه جانی
چرا دارد توقع روز سختی   ترحم از خدای آسمانی

-۱۱۸-

نمی دانم چرا این قلب محزون   درون سینه ام افتاده در خون
چو جفندی کرده در ویرانه منزل   شده چون مرده ای در گور مدفون

-۱۱۹-

خداوند عادل است ای مرد سفاک   ترحم می کنند بر مردم پاک
در این دنیا به پیش چشم مظلوم   کند جبار دون را خاک در خاک

-۱۲۰-

گفتم که شراب و بار گفنا هیچ است   گفتم که گل و بهار گفنا هیچ است
گفتم که تمام عمر گر خوش گذرد   باسیم و زرونگار گفنا هیچ است

-۱۲۱-

کیم من آدمی افتاده هستم   رفیق یار و جام باده هستم
نیازدم کسی را ای رفیقان   چو همچون عارفان آزاده هستم

-۱۲۲-

مکن صحبت ز خلد و حور و طوبی   بعشرت کوش با یاران زیبا
چورفتی از جهان اندر دل خاک   کجا یابی دگر دلدار و صہبا

-۱۲۳-

شدم پیر و ضعیف و ناتوانم   همیشه در غم و آه و فغانم
زدست دوستان و جور دلدار   رسیده کارد بیخ استخوانم

-۱۲۴-

چرا انسان فانی خوار گردد   چرا از زندگی بیزار گردد
چرا در خواب گردد در دل خاک   چرا بار دگر بیدار گردد

-۱۲۵-

نمی دانم که هستم من که هستم   ادبیم یا ز جهل خویش مستم
چو مجنونم و یا نادان دهرم   و یا همچون سفیهی خود پرستم

-۱۲۶-

گهی سرمست هستم گاه هشیار   گهی در خواب هستم گاه بیدار
که تار و زری رسد در پیش چشمم   شود دنیای فانی تیره و تار

-۱۲۷-

دلی تنگ و تنی تبار دارم   روانی مضطر و بیمار دارم
بجای دلبری مهر روی و خوشخو   نگاری باغی و غدار دارم

-۱۶۴-

نمیدانم چرا انسان فانی شود گاهی رثوف و نگاه جانی
کند ظلم و ستمها تا جواز است رود سوی خدا در ناتوانی

-۱۶۵-

نمیدانم چرا دلدار طاغیست چرا با او حدی بی مهر و یاغیست
شدم پیر و نمیدانم خدایا که چند سال دگر از عمر باقیست

-۱۶۶-

هزاران آدم بی چیز و بیمار در این دنیا فراوانند و بسیار
مقصر کیست حق یا خویش یا غیر معنائی است ای یار وفادار

-۱۶۷-

اگر خواهی که حق یار تو گردد تمام عمر غمخوار تو گردد
مکن ظلم و ستم با زیردستان که تا نور شب تار تو گردد

-۱۳۲-

اگر خواهی که باشی شاد و مسرور   شوی از دام غم فرسنگها دور
ز حرص و آز دوری کن و گرنه   شوی در پیش خویش و غیر منفور

-۱۳۳-

مکن صحبت ز خلد و زمزم و حور   مگر هستی ز عقل و عافیت دور
چو رفتی در دل خاک سیه فسام   بود خلد تو گور و حور تو مور

-۱۳۴-

چرا فانی شود انسان فانی   چرا گردد گهی جبار و جانی
چرا عادل شده از نامحروم   نبرده لذتی از زندگانی

-۱۳۵-

چرا در زندگی سفاک هستی   چرا دور از خدای پاک هستی
مکن ظلم و ستم زیرا در آخر   بربر خاک مستی خاک هستی

-۱۳۶-

اگر داری بهشت و حور زیبا   مهیا کرده‌ای گریه و صهبا
مکن محروم‌ای حق او حدی را   ز خلد و حوری و دلدار و طوبی

-۱۳۷-

عذابم ای رقیبان در عذابم   گرفتار غم و درد و فراقم
نمی‌دانم چرا آن سرو پیکر   نمی‌آید لاگر حتی به خوابم

-۱۳۸-

عزیزان این جهان غم‌خانه باشد   اگر چه بزم ما شاهانه باشد
چو پایان می‌رسد عمر من و تو   درون خاک تیره خانه باشد

-۱۳۹-

چرا مظلوم در خواب است و در نار   چرا جبار بیدار است و هوشیار
چرا آزاده باشد خوار و محزون   شود چون من ز خویش و یار بیزار

-۱۴۰-

هر آنکس در جهان یاری ندارد   چه بهتر چون شب تاری ندادد
مشو مأنوس با خلق زمانه   که سودی جز گرفتاری ندارد

-۱۴۱-

جهان از بهر جانی تار و تنگ است   چو با خویش و کسان دائم بجنک است
در این دنیا نشاط و ناز و امید   همه در مال و یاری شوخ و شنگ است

-۱۴۲-

اگر آئی کنم جان را فدایت   فدای چشم مست و روی ماهت
اگر نائی تو ای یار سیه چشم   کنم خون قلب خود را از فراق

-۱۴۳-

خوشا آنکس که دوری کرد از آز   خوشا آنکس که طی کرد عمر در ناز
غنیمت داندمی از عمر ای دوست   که چون رفتی نمی آئی دیگر باز

-۱۴۴-

گهی در خواب و گه بیدار و هوشم   گهی مبهوت و گاهی در خروشم
شدم فرسوده ای بار سیه چشم   صدای مرگ می آید به گوشم

-۱۴۵-

نگار ما ز ما دور است ای دوست   دلم محروم از سوراخ است ای دوست
چو پایبان می رسد منزل گه ما   درون خاک و در گور است ای دوست

-۱۴۶-

کجائی ای عزیز ما کجائی   جدائی کرده از ما جدائی
کجائی تا که بینم روی ماهت   فقط بایک نگاهی یک نگاهی

-۱۴۷-

دل پر درد ما درمان ندارد   غم و اندوه ما پایان ندارد
در این دنیای فانی ای عزیزان   بغیر حق بکس ایمان ندارد

-۱۴۸-

چو خوش باشد که انسان سیه روز شود در کار خود منصور و پیروز
در این دنیا مخور ای یار دانا غم بیهوده فردا و دیروز

-۱۴۹-

چه خوش باشد که آن دلدار دل سنک نباشد با من دابخسته در جنگ
بیا ای بی و فسا کز دوری تو دلم تنک است دلم تنک است دلم تنگ

-۱۵۰-

ندارم در جهان دلدار و یاری چو هستم پیر مرد بی قراری
چه سودی میبرم دیگر ز خوبان ندارم چون تو انسانی کاری

-۱۵۱-

اگر دوری کنی از یار نادان نمی گردی پریشان حال و پژمان
زرنج و درد و محنت دور گردی اگر دوری کنی از عشق خوبان

-۱۵۲-

در این دنیای فانی ای برادر   مکن خود را گرفتار غم دهر
سه کس دائم دچار محنت هستند   حر یص و بی حیا و زود باور

-۱۵۳-

اگر می میبرد غم از دل ما   کند ای دوست روشن منزل ما
ولی گر دلبری باشد میانه   دهد شوری دگر در محفل ما

-۱۵۴-

هر آنکس در جهان دارد زر و یار   نمیگردد به دام غم گرفتار
سعادت در سه چیز است ای عزیزان   می و مال و نگاری ماهر خسار

-۱۵۵-

چه خوش باشد که آن یار جفاکار   کند رحمی به حال این دل زار
کجائی تا نشینم در کنارت   کنم از تو شکایت های بسیار

-۱۵۶-

اگر هستی بمر خویش غافل   نمی فهمی دگر حق را ز باطل
ستم گر میکنی بر زیر دستان   چو حیوان گشته‌ای رامانده در گل

-۱۵۷-

نشستم گوشه‌ای‌ای دوست محزون   نمبخواهم روم از خانه بیرون
بمردم صد هزاران حسرت و غم   درون قلب خود چون مرده مدفون

-۱۵۸-

نداوم در جهان یاری ندارم   چو مال و سیم بسیاری ندارم
همیشه بوده‌ام تنها و بی یار   بجز حق یار و غم‌خواری ندارم

-۱۵۹-

گرفتم من در این دنیای فانی   هزاران سال کردم زندگانی
گاهی غمگین ز دوری رخ دوست   گهی آزرده از یاران جانی

-۱۶۰-

رخى زرد و تنى بيمار دارم   دلى تنگ و دوچشمى تار دارم
درون اين تن فرسوده ايدوست   روانى پاك و بى آزار دارم

-۱۶۱-

اگر هستى بعمرخويش در نار   و يا هستى بدام غم گرفتار
علاج درد توبى شبهه اى دوست   بود در صحبت يارى وفادار

-۱۶۲-

اگر احسان کنى با يار نادان   ز كار خود شوى روزى پشيمان
نديدم كس كه نيكي را بنيكى   كند در اين جهان ايدوست جبران

-۱۶۳-

نميدانم چرا در اضطرابم   چرا خوار و زبون همچون ترا بيم
نميدانم چرا آن دلبر شوخ   نمى آيد دگر حتى بخوابم

-۱۲۸-

خداوندا دلم را شاد گردان   زرنج و درد و غم آزاد گردان
درین دنیای دون ای بحر رحمت   خرابم کرده ای آباد گردان

-۱۲۹-

مکن در زندگی از یار دوری   اگر طالب به عیش و ناز و سوری
اگر با تو بدی کردند یاران   صبوری کن صبوری کن صبوری

-۱۳۰-

خدا یا داد ما بستان ز جانان   بکن اورا چون د'خوز و پژمان
و یا کاری بکن آن سرو پیکر   ز جور خویشتن گردد پشیمان

-۱۳۱-

اگر داری نگار و گنج قارون   کنی هر لحظه مال خویش افزون
چو پایان میرسد بادست خالی   شوی چون رفتگان در خاک مدفون

-۱۶۸-

هر انکس قانع است با یار غاری   نصیب او بود خوش روزگاری
یکی یار وفاداری در این دهر   به از ضد دلبر بی بند و باری

-۱۶۹-

دوای درد ما باشد می و یار   رخ زیبا و چشم مست دلدار
نشاط و ناز و خوشبختی و عزت   بود در صحبت یار وفادار

-۱۷۰-

چه حاصل زندگی با فقر و نکبت   چه سودی گر نباشد مال و عزت
بعشرت طی کنی یکسال ایدوست   به از صد سال با اندوه و محنت

-۱۷۱-

تهی دستی اگر یاهمچو شاهی   اگر در زحمتی یا در رفاهی
بهر حالی که هستی آخر کار   بزیر خاک تیره بی پناهی

-۱۷۲-

چه حاصل زندگی بی ناز و نعمت   چه سودی بندگی در رنج و زحمت
در این دنیا نصیب آدمی چیست   پریشان حالی و اندوه و محنت

-۱۷۳-

توئی روح و توئی شادی و آهم   توئی یار و توئی هادی راهم
ز درد و رنج و محنت دورگردم   اگر بر روی تو افتد نگاهم

-۱۷۴-

نمی یابم کسی کز غم بود دور   نمی بینم کسی را شاد و مسرور
نصیب مادر این دنیا ی دین چیست   عذاب و اضطراب و محنت و گور

-۱۷۵-

دهد شادی بدل چشم سیاهت   نشاط آور بود روی چو ماهت
اگر چه هستم از عشق تو محروم   نگارا دلخوشم بایک نگاهت

-۱۷۶-

جهان از بهر منعم خوب و زیباست   چو در ناز و خوشی بایار رعناست
ولی مسکین در این دنیای فانی   غریب و بی‌کس و محروم و تنه‌است

-۱۷۷-

سرشتند آدمی را از گل و غم   رها کردند در این گیتی و عالم
نصیب او نمودند درد و محنت   که تا روزی شود با خاک همدم

-۱۷۸-

چه خوش باشد بهار با شکوهی   جوانی و نگار ماهر و نئی
خیال راحت و یاران بی‌غش   نشاط و عشرت و یار و صبوحی

-۱۷۹-

می‌وباغ و بهار و صحبت دوست   مهیاگر شود زیبا و نیکوست
نشاط و عشرت و ناز و محبت   همه در صحبت یار نکوروست

-۱۸۰-

نه زر دارم نه سامانی نه مالی   نه آرامی نه دلداری نه حالی
وصال مهرخان و صحبت دوست   بود از بهر من خواب و خیالی

-۱۸۱-

تویی ناز و گل و باغ و بهارم   نوئی آرامش و لیل و نهارم
دل غم دیده ام آرام گردد   اگر يك لحظه آئی در کنارم

-۱۸۲-

دلی دارم درون سینه پر خون   ز دست دوستان نالان و محزون
ز دوری رخ آن دلبر شوخ   چو مچنون است چو مچنون است چو مچنون

-۱۸۳-

اگر خواهی که گردی شاد و خندان   حذر کن از رفیق و یار نادان
در این دنیا نخواهی دید ایدوست   صحبت از خسان رحمت ز خوبان

-۱۸۴-

عذاب و درد ورنج آدمیزاد   بود از حرض اوای یار فرجاد
طمع آسایش و ناز و جوانی   در این دنیا دهد ایدوست بر باد

-۱۸۵-

اگر در زندگی در ناز هستی   و یا از خویشان بیزار هستی
بدون شبهه خود بودی مقصر   تفکر کن اگر بیدار هستی

-۱۸۶-

سلیم النفس باشد در جهان شاد   ز بند غم بود ایدوست آزاد
ولی نادان و طماع و خطاکار   دهد عمر عزیز خویش بر باد

-۱۸۷-

فراغ ما بود در صحبت یار   نشاط آور بود دیدار دلدار
چو عمر ما بود کوتاه ایدوست   مخور غم تا نگردد روز تو تار

-۱۸۸-

هر آنکس فاقد مال و نگار است   غریب و بی کس و زار و نزار است
حذر کن از رفیق و یار نادان   چو یار بد در این دنیا چو مار است

-۱۸۹-

پریشانم پریشانم پریشان   ز جور دوستان و یار نادان
به عهد و مهر مه رویان عالم   ندارم ذره‌ای ای دوست ایمان

-۱۹۰-

نکو رویان عالم را وفا کو   ستمکاران گیتی را بقسا کو
نمی‌یابم کسی را بی‌غم و درد   دل بی‌غم در این دار فنا کو

-۱۹۱-

امان از جور یاران ستمکار   امان ز دست مه رویان غدار
رفیقان گرچه ظاهر مهربانند   ولی چون گریختن خو نخواستند خو نخواستند

-۱۹۲-

مرنجان خلق را ای دوست از خویش   که در دنیا نگردی زاز و دلربش
محبت کن به محرومان که تا حق   کند از تو حمایت بیش از پیش

-۱۹۳-

اگر در عمر هستی شاد و خندان   اگر در ناز هستی با عزیزان
بمحرومان گردی گر که رحمت   بدون شبهه هستی مرد نادان

-۱۹۴-

غم جانان دلم خون کرده ای دوست   چو تلبزارم چنون کرده ای دوست
ز اشک دیده بی حاصل مسا   جهان را رود چیه چون کرده ای دوست

-۱۹۵-

بهر سو حوریان ماهر خسار   در این دنیا فراوانند بسیار
نصیب ما نشد آن دلبر شوخ   حبیب ما نشد آن یار غدار

-۱۹۶-

ز بس روز و شب و صبح و سحر شد   دلم خونین تر از خون جگر شد
جوانی رفت آمد پیری ای دوست   غم ورنج و عذابم بیشتر شد

-۱۹۷-

چو بیدارم شوم افسرده ای دوست   چو در خوابم شوم آسوده ای دوست
در این دنیا بهر حالی که هستم   کنم طی عمر خود بیهوده ای دوست

-۱۹۸-

بهشت است این جهان گریار داری   اگر مال و زر بسیار داری
اگر محروم هستی از تنعم   دلی تنگ و غمی سرشار داری

-۱۹۹-

خداوند کجا هستی کجائی   درون زهره ای یا در هوائی
ز ما خشنود هستی یا که دلگیر   بما نزدیک هستی یا جدائی

-۲۰۰-

اگر آئی تو ای ماه ده و چار شوم درزندگی مسرور و بیدار
اگر نائی بروز حشرای دوست کنم از تو شکایت‌های بسیار

-۲۰۱-

در این دنیا که مهمانی سپنجی چرا دائم بفکر مال و گنجی
چرا بیهوده ای یار سیه چشم دچار محنت و اندوه ورنجی

-۲۰۲-

گرفتی پس چرا ای دوست ماتم مگر هستی چو من باخو یستن خصم
چو کوتاه است عمر ما نگارا ستم باشد که با غم گردی همدم

-۲۰۳-

درون خاک صدها یار خفته هزاران عالم بیدار خفته
هزاران عاشق دلخفته و زار چو من از زندگی بیرار خفته

-۲۰۴-

چه سودی میبری از یار ای دوست که گردد بی سبب غدار ای دوست
حذر کن از دو کس تا میتوانی سفید و دلبر مکار ای دوست

-۲۰۵-

عذابم ای رفیقان در عذابم چو از دست رفته دوران شبابم
نمیدانم چرا آن دلبر شوخ نمی آید دگر شبها بخوابم

-۲۰۶-

رهی و بنده و دلدار شایم گرفتار نگاری ماهتابم
بدون صحبت یار سیه چشم در این دنیای فانی در عذابم

-۲۰۷-

در این دنیای فانی میهمانم چه میهمانی که دائم در فغانم
گهی شاد و گهی محزون در آخر بزیر خاک مستی استخوانم

-۲۰۸-

حبیب مادر این دنیا کتاب است   نشاط و حال در جام شراب است
رفیق و یار نادان و بد آموز   بلا و زحمت ورنج و عذاب است

-۲۰۹-

در این گیتی که صدها حور زیباست   گل و باغ و بهار و دشت صهباست
چرا ظالم بعیش و نوش و ناز است   ولی عارف چو من محروم و تنهاست

-۲۱۰-

نشاط زندگی یار و شراب است   بهار عمر دوران شباب است
نماند کس در این دنیای فانی   مکان آدمی زیر تراب است

-۲۱۱-

پریشان خاطر ام از دوری یار   بروی دلبری هستم گرفتار
کجائی ای نگار سرو بیکر   که بینم چشم مستم را دگر بار

-۲۱۲-

حذر کن از رباکاری و سستی   نیاززد زندگی در خود پرستی
مکن از ظالم و نادان حمایت   اگر چون عارفان بیدار هستی

-۲۱۳-

بدل دارم هزاران حسرت و غم   فزون گردد به حسرتها دمادم
نمیدانم چرا از خاک محنت   سرشمنند قلب فرزندان آدم

-۲۱۴-

دو چشم روشن من گشته کم نور   سلامت گشته از جان و تنم دور
نیم مسکین ولی از نعمت و ناز   شدم ای دوستان فرسنگهادور

-۲۱۵-

حذر کن از سیه چشمان جبار   که تا چون من نگردی زار و بیمار
ندیدم از حبیبان مهر و رحمت   ولی دیدم جفا و رنج بسیار

-۲۱۶-

مکن طی عمر خود با یار نادان   چو باشد یار نادان دشمن جان
محبت گر کنی با یار مکار   شوی روزی ز کار خود پشیمان

-۲۱۷-

دلی داره درون سینه محزون   زرنج و دردها چون قلب مجنون
ندارد چون دمی آرام ایدوست   کند خود را ز غم آلوده در خون

-۲۱۸-

در این دنیای فانی ای رفیقان   برای مدتی هستیم میهمان
چه باید کرد در خاک سیه فام   بود در عاقبت مأوی انسان

-۲۱۹-

مکن دوری ز ما ای یار غدار   نخواهی ماند دائم ماهر خسار
رسد روزی که چون من پیر گردی   شوی از زندگی و خویش بیزار

-۲۲۰-

امان از جور و ظلم ماهرویان   امان از بی وفائی حبیبان
مان از این دل دیوانه من   که خون است از دروئی رفیقان

-۲۲۱-

خداوندا بده مارا زر و مال   که تادرعیش و مستی طی کنم سال
مکن ای ایزد یکتا و دانا   بدرخواست من دلخفته اهمال

-۲۲۲-

کیم من آدمی بیمار و نالان   زدست دوستان و هجر جانان
در این دنیای فانی ای سیه چشم   پریشانم پریشانم پریشان

-۲۲۳-

گهی هستم چو دولت مند دلشاد   گهی هستم چو مسکین خوار و بیزار
گهی دل مرده هستم همچو مجنون   گهی انسرده هستم همچو فرهاد

-۲۲۴-

گهی غمگین و گاهی شاد هستم   گهی جبار و گاهی راد هستم
گهی در ناز و گه محرومم از ناز   گهی ویران و گه آباد هستم

-۲۲۵-

گرفتارم به چشمان سیاهی   به ابروی کمان و روی ماهی
دل ما را نگارا شاد گردان   به لبخندی و گاهی با نگاه

-۲۲۶-

هزاران دل زدست یار خونست   دچار ناله و آه و جنونست
هزاران همچو من دلخفته و زار   در این دنیای دون از حد فزونست

-۲۲۷-

چرا ای یار از یاران گسستی   چرا دوری کنی از عیش و مستی
مخو و غم چون در این دنیای فانی   بموئی بسته است ای دوست هستی

-۲۲۸-

نصیب عارفان رنج و غذاب است   نصیب ناکسان یار و شراب است
نصیب اوحدی ای دوست در عمر   غم تنهایی و حال خراب است

-۲۲۹-

تمام روز و شب در انتظارم   که تا یارم بیاید در کنارم
بدون صحبت دلدارای دوست   در این دنیای در زار و نزارم

-۲۳۰-

خداوند! دلم را شاد گردان   زرنج و درد و غم آزاد گردان
دل پر حسرت ویران ما را   به لطف خویشتن آباد گردان

-۲۳۱-

اگر داری جوانی و می و یار   به عشرت طی نما روز و شب تار
چو آخر پیر گردی ای برادر   شوی از عیش و نوش و یار بیزار

-۲۳۲-

چرا خونان چو تو داسنگندای دوست   چرا یاران چو من دلتنگندای درست
چرا جمعی در این دنیای غدار   همیشه در ستیز و جنگندای دوست

-۲۳۳-

گهی غم قسمت است و گاه ناز است   نشیب است گه نشیب و گه فراز است
بپیری گرسی در دهرست ایدوست   دلت از مهر خوبان بی نیاز است

-۲۳۴-

نصیب مادر این دنیای غدار   غم و اندوه بود و رنج بسیار
نمی دانم که در دنیای دیگر   نصیب ما بهشت است یا که در نار

-۲۳۵-

گهی دوری کنم از عیش و دلدار   گهی محتاج یار و رحمت یار
گهی از زندگی راضی و خشنود   گهی از خویش و یار خویش بیزار

-۲۳۶-

سعدت درمی و دلدار و ناز است   هر آنکس این سه دارد بی نیاز است
حذر کن از طمع تا می توانی   که رنج آدمی از حرص و آزار است

-۲۳۷-

حیسان رفته اند نوبت به نوبت   رهائی یافتند از رنج و ذلت
ولی من مانده ام در این زمانه   که طی گردش و روزم به محنت

-۲۳۸-

هزاران سال دیگر گر در آئی   ز قار خود کنی هر سونگاهی
ببینی باز هم چون حاصل حاضر   گدا در فقر و منعم پادشاهی

-۲۳۹-

خداوندا تودادی وعده سور   به نیکان تا که خوش باشند با حور
نمیدانم که خلد و حور و طوبی   درون آسمان است یا دل گور

-۲۴۰-

اگر در پیش ما هستی الهی   بده ما را ز فقر و غم رهائی
بیا ای خالق یکتا و دانا   توجه کن به ما هم گاه گاهی

-۲۴۱-

چرا محروم هستم از محبت   چرا دورم زیاری ماه طلعت
چرا جمعی چو من در فقر هستند   ولی جمعی دگر در ناز و نعمت

-۲۴۲-

بهشت و خلد و ناز و باغ رضوان   بهار است و کنار جوی و بوستان
نگار و حور و یار و آب زمزم   می ناب است روی ماه خوبان

-۲۴۳-

خوشا آنان که صاف و ساده هستند   در این دنیای دون آزاده هستند
خوشا آنان که در سرتاسر عمر   گرفتار نگسار و بادیه هستند

-۲۴۴-

زدست یار نادان داد دارم   زدست خویشتن فریاد دارم
زدست آن سیه چشم جفاکار   دلی خونین تر از فرهاد دارم

-۲۴۵-

اگر درزندگی بی تاب هستی   اگر دور از نگار شایب هستی
اگر دوری کنی از عشرت و ناز   درین دنیای فانی خواب هستی

-۲۴۶-

خدایا خفته‌ای یا هوشیاری   نعیمی یا چومن مسکین و خواری
نمی‌پرسی چرا حال ضعیفان   مگر با بیدلان کاری نداری

-۲۴۷-

نشینم گوشه‌ای دور از حییبان   شدم فرسوده و یار طبیبان
نصیب آدمی در این جهان چیست   غذاب ورنج و غم تاروز پایان

-۲۴۸-

نه سرمستم نه بی تابم نه تبار
نو هشیارم نه در خوابم نه بیدار
نه غمخوار کسی هستم نه دشمن
نه در دام کسی هستم گرفتار

-۲۴۹-

اگر داری تو عمل سالم و هوش
مکن در زندگی حق را فراموش
مشو غره به عیش و مال دنیا
چو گیرد عاقبت خاکت در آغوش

-۲۵۰-

ندارم خواب راحت بی تو ای یار
ندارم جز تو دلدار و وفادار
بدم عشق تو ای ماه تابان
گرفتم گریه ام گرفتارم گرفتار

-۲۵۱-

نشستم گوشه ای تنها و محزون
شدم از دوری دلدار دلخون
نمیدانم که مهر یار خود را
کنم از سینه بیرون یا که مدفون

-۲۵۲-

خوشا آنانکه دارند نعمت وزر   خوشا آنان که دارند یار و یاور
خوشا آنانکه در عشرت کنند طی   سراسر عمر را با ناز و دلبر

-۲۵۳-

نمی دانم چرا دلدار طاغی است   چرا با او حدی بی مهر و باغی است
شدم پیر و نمی دانم خدا یا   که چند سال دگر از عمر باقی است

-۲۵۴-

کجائی ای نگار ماهر خسار   کجائی ای سیه چشم جفاکار
کجائی تا که آیم من به سویت   کنم روشن ز دیدار تو دیدار

-۲۵۵-

گاه با یار خود نصیر شویم   گاه از خویش و یار سیر شویم
گاه مسرور و گاه افسرده   تا که زار و نحیف و پیر شویم

-۲۵۶-

از خاک برون شوم چو در روز حساب   خواهم می ناب و مطرب و دلبر شاب
آنگاه ز دست ساقی چشم سیاه   بایک دوسه جام می شوم مست و خراب

-۲۵۷-

ای کاش که آدمی در این کهنه جهان   می بود همیشه زنده و شاد و جوان
ای کاش نبود در جهان گذران   بیماری و فقر و ناله و آه و فغان

-۲۵۸-

نمی بینم کسی رایار و غمخوار   نمی یابم امیدی در دل زار
میان مردم عامی در این دهر   ندیدم آدمی هشیار و بیدار

-۲۵۹-

ندارم طاقت دوری جانان   نخواهم جزمی و دلدار خوبان
در این دنیا ندیدم ماهر وئی   که باشد پای بند عهد و پیمان

-۲۶۰-

شدم از دوستان دلشنگ ای دوست   شدم باخویشتم در چنگ ای دوست
که هستم من در این دنیای غدار   بکنجی معتکف چون سنگ ای دوست

-۲۶۱-

گهی کردم پریشان حال و پژمان   ز دست دوستان و یار نادان
گهی دیوانه کردم همچو مجنون   روم در بیشه و کوه و بیابان

-۲۶۲-

گهی دل مرده کردم همچو نادان   نشینم گوشه ای دور از حیبیان
گهی دلزنده کردم همچو عارف   شوم مایل بدیدار عزیزان

-۲۶۳-

غریب و بی کس و زار و نزارم   خزان گشته جوانی و بهارم
چونی در زندگی نالانم ای دوست   چو مجنون از فراق یار خوارم

-۲۶۴-

خوش آن روزی که مردم شاد گردند   زرنج و درد و غم آزاد گردند
شود محو از میان ما خرافات   سفیهان جهان فرجاد گردند

-۲۶۵-

چرا در زندگی ای یار جانی   نکردی با من و دل مهر بانی
جوانی بگذرد فرسوده گردی   شوی چون رفتگان دهر فانی

-۲۶۶-

غریبم کو رفیق نیک خوئی   سراپا آتشم کو ماهروئی
دلم تنگ است از بهر حبیبان   کجا یابم نگاری کو صبو حی

-۲۶۷-

مگر ای دوست عمر نوح داری   مگر اندر قنّت صد روح داری
که در کجی نشینی درد دل خویش   هزاران ناله و اندوه داری

-۲۶۸-

چرا صالح در این دنیای غدار   بدام رنج و غم باشد گرفتار
چرا جانی دچار حرص گردد   شود در زندگی چون گرگ خونخوار

-۲۶۹-

نبودم از کسی دلتنگ ای دوست   نبودم با کسی در جنگ ای دوست
شدم فرتوت چون پیران هفتاد   فتادم گوشه‌ای چون سنگ ای دوست

-۲۷۰-

چرا دائم پی مال جهانی   چرا از عیش دوری در جوانی
بعشرت طی کن عمر خویش ای دوست   رسد پیری و رنج و نساتوانی

-۲۷۱-

مکن دوری ز عیش و ناز و مستی   حذر کن از ریا و خودپرستی
مشو مغرور در دنیای فانی   که فانی می‌شود دنیا و هستی

-۲۷۲-

چرا دائم چو من در اضطرابی   چرا چون مردگان دائم بخوابی
مکن دوری ز عشرت چونکه آخر   اسیر خاک گردی و ترابی

-۲۷۳-

نشاط آور بودای دوست دلدار   در این دنیا اگر باشد وفادار
جهنم باشد این دنیا جهنم   نباشد گر نگاری ماهر خسار

-۲۷۴-

حرامم باد می بی صحبت یار   بدون دوستان شاد و بیسدار
به عیش و ناز طی کن عمر خود را   که گردی عاقبت چون رفتگان خوار

-۲۷۵-

گاهی مجنونتر از دیوانه هستم   گهی عاقلتر از فرزانه هستم
گاهی بیزار از یار جفاکار   گهی عاشقتر از پروانه هستم

-۲۷۶-

مکن در کار خود ای دوست اهمال   مشو اندر جوانی مست و بی حال
شود روزی که پیر و زار گردی   کنی با فقر طی روز و مه و سال

-۲۷۷-

گهی سیر از جهان و خویش گردم   گهی از یار خود دل ریش گردم
گهی پا بند حرص و آرز دنیا   گهی آزاد چون درویش گردم

-۲۷۸-

چو بینم مهر خنی فرزانه گردم   چو مجنون عاشقی دیوانه گردم
طپد قلبم چو قلب بلبل زار   شوم مبهوت چون پروانه گردم

-۲۷۹-

دل ما را به غارت برده دلدار   پریشان کرده افکارم چو تبتدار
بیا ای دوست ای یار سیه چشم   دل ما را چو چشم خود نگهدار

-۲۸۰-

نگار با وفا در این جهان نیست   اگر باشد چو یار ما جوان نیست
در این دنیای فانی ای رفیقان   کسی بی غصه و غم در نهان نیست

-۲۸۱-

اگر صد سال باشی اندر این دهر   ببینی کوه و دشت و دره بحر
چه حاصل چونکه آخر پیر گردی   عسل گردد بکامت حنظل و زهر

-۲۸۲-

عزیز من در این دنیای فانی   نداری عمر نوح و جاودانی
ستم باشد که چون نادان گمراه   کنی با غصه و غم زندگانی

-۲۸۳-

چرا انسان در این دنیای فانی   ندارد عمر خضر و جاودانی
چرا هستند جمعی در تنعم   گروه دیگری در ناتوانی

-۲۸۴-

خداوندا در این دنیا رفاه کو   نشاط و شادی و صلاح و صفا کو
زیاران جز ریا کاری ندیدم   ز خوبان جهان عهد و وفا کو

-۲۸۵-

نمی‌دانم چرا ای خالق پاک   نمودی عده‌ای را خوار چون خاک
ولسی دادی زر و سیم و تنعم   به مردان لئیم و شخص سفاک

-۲۸۶-

جوانی چون گذشت و پیر گردی   ز خویش و زندگی دلگیر گردی
زعیش و عشرت و خوبان عالم   دگر ای دوست چون من سیر گردی

-۲۸۷-

خوشا آنانکه رفتند در دل خاک   شدند آسوده از غمهای افلاک
خوشا آنانکه در دنیای فانی   نبودند فاسق و بیرحم و سفاک

-۲۸۸-

هر آنکس قانع است ازرنج دوراست   نصیب او می و دلدار و سورا است
ولی دنیا پرست و مرد طماع   درین دنیای دون چون موش کوراست

-۲۸۹-

دل تنگم بود يك كاسهٔ خون   درون سینه‌ای نسالان و محزون
زدست مهرخان چون قلب فرهاد   ز حسرتها و غم چون قلب مجنون

-۲۹۰-

نزارم ای سیه چشمان نزارم   در این دنیای فانی بیقرارم
همه دارند یار مهربانی   بجز من چونکه دورم از نگارم

-۲۹۱-

نه غمگینم نه دلشادم نه محزون   نه مسکینم نه فرجامم نه مجنون
نمی‌دانم که هستم ای رفیقان   همی دانمم پریشونم پریشون

-۲۹۲-

دلم يك لحظه آرامی ندارد   ز مهر مه رخان کامی ندارد
غم و اندوه مادر عمرای دوست   چرا پایان و فرجامی ندارد

-۲۹۳-

نیرزد زندگی يك لحظه بی بار   نیارزد بی رفیق و مال بسیار
چه حاصل گررسی بر شخصت و هفتاد   تهی دست و بسدام غم گرفتار

-۲۹۴-

پایان چورسد روز شب تار شود   این روز و سحر مدام تکرار شود
انسان جوان پیر و سالان گردد   از هستی و جان خویش بیزار شود

-۲۹۵-

عمر بن و تو چو فصل گل کوتاه است   شادی و نشاط در رخی چون ماه است
فرصت مده از دست بعشرت طی کن   فرسودگی و موت اجل در راه است

-۲۹۶-

غریب و بی کس و افتاده حالم   رسیده عمر چهل اما چو زالم
کنم طی عمر خود را باغم ورنج   نمیدانم که کی باشد زوالم

-۲۹۷-

بیا ای یار حال زار ما بین   دل تنک و تن تبار ما بین
پریشان خاطر م'ی دلبر شوخ   بیا جان زخود بیزار ما بین

-۲۹۸-

دلم تنگ و رخم زرد است ای دوست   تنم بیمار و پردرد است ای دوست
بدون دلبر و دیدار یاران   دلم از زندگی سرد است ای دوست

-۲۹۹-

بهار عمر دوران شباب است   نشاط و ناز در جام شراب است
مکن دوری ز عشرت چونکه آخر   مکان آدمی زیر تراب است

-۳۰۰-

چرا در عمر تیماری ندارم   زخوبان جهان یاری ندارم
چرا در زندگی ای خالق پاک   رفاه و مال بسیاری ندارم

-۳۰۱-

خداوند اچه میشدگر که انسان   بعدل و داد و حق میداشت ایمان
حذر میکرد از آز و نمیکرد   اساس زندگی خویش ویران

-۳۰۲-

خداوند اچه میشدگر که جانی   شود فانی در این دنیای فانی
چه میشدگر که عارف داشت در عمر   خیال راحتی در زندگانی

-۳۰۳-

نشستم گوشه‌ای در انتظارم   چو مجنون از فراق یار خوادم
نمیدانم چرا آن ماهر خسار   نمپرسد دگر حال نزارم

-۳۰۴-

چه میشد گر که آن یار ستمگر   کند با ما محبت بار دیگر
شود یار و رفیق و مونس ما   در این دنیای دون تا روز آخر

-۳۰۵-

مکن کاری که گردی زار و پژمان   مکن طی عمر خود با یار نادان
حذر کن از خطا کاران که در دهر   نگردی همچو من خاطر پریشان

-۳۰۶-

چرا با آنکه منعم بی نیاز است   در این دنیا دچار حرص و آزار است
چرا آزاده مسکین است ای دوست   چو من محروم از دلدار و ناز است

-۳۰۷-

چرا آزاده مغموم است ای دوست   چو من محروم است ای دوست
چرا جانی در این دنیای فانی   بجمعی زار مخدوم است ای دوست

-۳۰۸-

بدنیا آمدم با آه و زاری   نمودم طی چهل با فقر خواری
بیابان چون رسد عمر من ایدوست   روم از این جهان با بیکراری

-۳۰۹-

گر مال فراوان داری ایدوست   هزاران یار و جانان داری ایدوست
اگر محروم هستی از تنعم   دلی خونین، پژمان، اری ایدوست

-۳۱۰-

نمیدانم چرا ای خالق پاک   نمودی عده‌ای خوار چون خاک
ولی دادی زر و سیم و تنعم   به مردان لئیم و شخص سفاک

-۳۱۱-

فتادم گوشه‌ای ای دوست پژمان   ز درد و رنج و غم پیوسته نالان
ندارم چونکه مال و جاه و عزت   شدم محروم از دیدار خوبان

-۳۱۲-

زدست یار نادان داد دارم   زدست دوستان فریاد دارم
زدست آن پری رخسار ایدوست   دلی خونین تر از فرهاد دارم

-۳۱۳-

مکن صحبت دگر از خلد و حوری   مگر همچون سفیه از عقل دوری
چو رفتی از جهان اندر دل خاک   رفیق و مونس ماران و موری

-۳۱۴-

در این دنیا هزاران حور زیباست   هزاران دلبر و باغ مصفاست
عذابست زندگی بی صحبت دوست   خرابست هر کسی بی یار و تنهاست

-۳۱۵-

دلی تنگ و رخی پژمرده دارم   تن فرسوده ای چون مرده دارم
هزاران حسرت و امید ایدوست   درون سینه ای فرسوده دارم

-۳۱۶-

در این دنیای فانی صد هزاران سفیه و ابله و دانا و نادان
فقیر و منعم و درویش هستند همه سرگشته و زار و پریشان

-۳۱۷-

جهان از بهر ما قبر است ای دوست چو برگ آدمی جبر است ای دوست
برای مردم مسکین و ناکام بهار و زندگی زهر است ای دوست

-۳۱۸-

چرا انسان در این دنیای فانی ندارد چون گذشته مهربانی
چرا خاطمی بعیش و نوش و ناز است ولی صالح دچار ناتوانی

-۳۱۹-

جهان هر چند زیبا و مصفا است ولی بی‌ناز مهر و یان غم افزا است
نشاط زندگی در عمر ای وست نگاری شوخ طبع و بار صهباست

-۳۲۰-

بہشت است این جهان و دارفانی   اگر داری زر و سیم و جوانی
نگاری مائرو بی شبہ باشد   ہمان حور بہشت آسمانی

-۳۲۱-

چرا در رنج و اندوہند جمعی   بسوزند و بمیرند همچو شمعی
چرا جمعی دگر در ناز ہستند   ندارند در جهان انصاف و رحمی

-۳۲۲-

نزارم ای سبہ چشمان نزارم   چو مجنون از فراق بار خوارم
دل غمگین ما مسرور گردد   نشیند گھر نگاری در کنارم

-۳۲۳-

چرا خاطی بعیش و نوش و ناز است   چرا دائم دچار حرص و آزاست
چرا محروم چون عارف در این دہر   تمام عمر در سوز و گداز است

-۳۲۴-

پریشانم پریشانم پریشانم   زدست دوستان و یار نادان
زدست آن نگار سرو پیکر   شدم مجنونتر از مجنون پژمان

-۳۲۵-

در این دهر و در این دنیای فانی   نبردم لذتی از زندگی‌گانی
نصیب ما نشد در عمر ایدوست   نگار با وفا و مهربانی

-۳۲۶-

چرا یاری دهنده یار ما نیست   رفیق و مونس و غم‌خوار ما نیست
چرا از مهر خاز دهر ای دوست   یکی یار دل بیمار ما نیست

-۳۲۷-

خداوند! چرا با ما نداری   در این دنیای فانی سازگاری
بیای بحر رحمت او حدی را   رهائی ده ز فقر و بیهواری

-۳۲۸-

چو مجنون گشته ام داخون و بیمار   زدست آن نگار ماهر خسار
نمیدانم چرا خوبان عالم   ستمکارند ای یاران ستمکار

-۳۲۹-

فنادم گوشه‌ای بی یار و باده   گرفتار غم داده نداده
در این دنیای فانی‌ای حبیبان   شدم فرسوده و از پا افتاده

-۳۳۰-

هزاران غم درون سینه دارم   درون سینه‌ای بی کینه دارم
زمهر و خاطرات‌ای سیه چشم   درون قلب خود گنجینه دارم

-۳۳۱-

نگارم قصد آزارم چرا کرد   ضعیف و زار و بیمارم چرا کرد
گلی بودم چرا آن دلبر شوخ   در این دنیای دون خارم چرا کرد

-۳۳۲-

نداری گر بحق پاک ایمان شوی در عاقبت دلخون پژمان
مکن بادوستان بد تا نگردی ز کار خویشتن روزی پشیمان

-۳۳۳-

چو یادم آید ز بوم و بر خویش شوم افسرده و محزون و دلریش
چرا هستم چتین دلخون و نالان ز خویش و یار خویش و دلبر خویش

-۳۳۴-

غریب و بی کس و زار و نزارم نحیف و ناتوان و بی قرارم
بیا ای یار ای ماه ده و چار ببین حال نزار و روزگارم

-۳۳۵-

دلخون شد ز تنهائی کجائی ز تنهائی و شیدائی کجائی
شدم فرسوده و دیگر نمانده نشاط و ناز زیبائی کجائی

-۳۳۶-

درون سینه دارم قلب بیمار   پر از اندوه و حسرت‌های بسیار
در این دنیا ندارم ای عزیزان   رفیق و مونس و یار وفادار

-۳۳۷-

دل‌م از دوریت خون‌شد کجائی   ز حسرت زار و مجنون شد کجائی
بیا حال دل محزون ما بین   که از غم در جهان چون شد کجائی

-۳۳۸-

دلی در سینه دارم زار و محزون   بخون آلوده‌ای آلوده در خون
نمودم صدهزاران حسرت‌ایدوست   درون این دل غمدیده مدفون

-۳۳۹-

بده ما را خدایا ناز و جانان   که تا گردم همیشه شاد و خندان
نمیخواهی اگر با ما بسازی   رسان عمر مرا زودتر به پایان

-۳۴۰-

نمیپرسی چرا حال من زار   چرا ای دوست ای یار جفاکار
چو عمر گل جوانی هست کوتاه   ولی دوران پبری سخت و دشوار

-۳۴۱-

دو چشم تار و کم نور است ای دوست   ز ناز و عافیت دور است ای دوست
تن فرسوده و زار و نحیفم   چو جسم مرده در گور است ای دوست

-۳۴۲-

گرفتار دو چشم مست یارم   بدون صحبت یاران نزارم
شوم دل مرده و غمگین و محزون   نباشد گر نگاری در کنارم

-۳۴۳-

خداوند ارهان ما را ز محنت   تو یار بی غشی ای بحر رحمت
بده ما را نگار و مال بسیار   محبت کن بما گاهی محبت

-۳۴۴-

جهان از بهر منعم خوب و زیبا است   چو دارای نگار و باغ و صهبا است
ولی مسکین در این دنیای فانی   غریب و بی کس و محزون و تنها است

-۳۴۵-

دام از دست خوبان تنگ و تار است   ز درد بی کسی بیمار و خوار است
تنم ای دوستان از دوری دوست   نحیف و لاغر و زار و نزار است

-۳۴۶-

اگر داری نگار باوفائی   اگر سرمست هستی گاه گاهی
اگر دوری کنی از آزاید دوست   در این دنیای فانی پادشاهی

-۳۴۷-

خداوندا چرا خاطمی و جبار   کنند طی عمر خود با ناز و دلدار
چرا محروم کردی بیدلان را   ز عیش و نعمت و یار و وفادار

-۳۴۸-

هر آنکس در جهان بیدار باشد   بعیش و نوش با دلدار باشد
نصیب آدمی مرگ است آخر   اگر مسگین و با سردار باشد

-۳۴۹-

دل دلبز چرا سنگ است ای دوست   دل عاشق چرا تنگ است ای دوست
چرا با ما همیشه آن سیه چشم   بجای صالح در جنگ است ای دوست

-۳۵۰-

چرا افتاده ام در کنج عزلت   گرفتارم چرا در دام محنت
دلم خون شد ز تنهائی خدا یا   نمی یابم نگاری ماه طلعت

-۳۵۱-

دلی غمگین رخی پژمرده دارم   تنی فرسوده تر از مرده دارم
روانی مضطرب چون روح مجنون   پریشان خاطر و آزرده دارم

-۳۵۲-

چرا ظالم ندارد مهر و رحمت   چرا عامی ندارد عقل و همت
چرا عارف تمام عمر ای دوست   دچار ذلت است و فقر و محنت

-۳۵۳-

چرا فرسوده گذشته جسم و جانم   چرا کم نور گشته دیدگانم
چرا از دست خوبان و رفیقان   همیشه در غم و آه و فغانم

-۳۵۴-

چرا افتاده ام کنجی چو مجنون   چرا هستم پریشان حال و دلخون
چرا آخر در این دنیای فانی   شوم در زیر خاک تیره مدفون

-۳۵۵-

چرا شادم گه‌هی و گه‌اه محزون   چرا رادم گه‌هی و گه‌اه مجنون
چرا از دست خویش و غیر ای دوست   گه‌هی مسرور هستم گه‌اه دابخون

-۳۵۶-

چرا صالح دچار رنج و درد است   چرا در زنگی ای دوست طرد است
چرا باشد پریشان حال و مضطر   در این دنیا چرا تنها و فرد است

-۳۵۷-

چرا نادان ندارد فهم و ادراک   چرا ای خالق انسان و افلاک
چرا خائن در این دنیای فانی   بود در زنگی آزاد و وبی باک

-۳۵۸-

چرا انسان فانی خوار گردد   چرا فرسوده و بیمار گردد
چرا شب آید و روزومه سال   چرا بار دگر تکرار گردد

-۳۵۹-

چرا انسان در این دنیای غدار   بدام رنج و غم گردد گرفتار
چرا در خواب گردد در دل خاک   نگردد تما بروز حشر بیدار

-۳۶۰-

چرا جانی ندارد در حم و انصاف   چرا عامی ندارد فهم و ادراك
چرا امسگین نگیرد حق خود را   ز جبار و لئیم و مرد سفاک

-۳۶۱-

در این دنیا نگار ماهر خسار   به رسو بنگری هستند بسیار
نصیب ما نشد يك دلبر شوخ   حبیب ما نشد یاری وفادار

-۳۶۲-

بیا ای دلبر شوخ ستمگر   دل تار يك ما را کن منور
نباشد گرمی و دلدارای دوست   نیارزد زندگی يك روز در دهر

-۳۶۳-

چرا هستم ز ناز و عافیت دور   چرا هستم زیار خویش هجور
چرا هستم پریشان حال و مضطر   ز روز خرد سالی تا لب گور

-۳۶۴-

چرا جانی ستمکار است ای دوست
چرا چون گریه خونخوار است ای دوست
چرا محروم از ظلم ستمگر
نزار و بی کس و خوار است ای دوست

-۳۶۵-

بهار عمر دوران شباب است   نشاط و عیش صهبا و شراب است
جوانان قدر مه رویان بدانید   که ناز زندگی دلدار شاب است

-۳۶۶-

چرا روز ازل ای خالق پاک   نمودی خلق انسان را تو از خاک
نصیب او نمودی رنج و محنت   سپس او را نمودی خاک در خاک

-۳۶۷-

چرا انسان فانی خوار گردد   چرا در عاقبت بیمار گردد
چرا در زیر خاک تیردای دوست   تراب و خوار و بی مقدار گردد

-۴۶۸-

خداوند امانم مسکین و محزون   غریب و بی کس افتاده در خون
نجانم ده زبی چیزی و گرنه   کنم از قلب خود مهر تو بیرون

-۳۶۹-

چرا انسان گهی سفاک گردد   گهی پاک و گهی ناپاک گردد
چرا در عاقبت ای دلبر شوخ   بزیر خاک مستی خاک گردد

-۳۷۰-

گرفزار هزاران درد هستم   ز خویش و درستان دل سرد هستم
در این دنیای فانی ای حبیبان   ز جمع ماهر و یان طرد هستم

-۳۷۱-

ز بیداد رفیقان داد دارم   ز جور ناکسان فریاد دارم
زدست آن پریر خسارای دوست   دلی خونین تر از فرهاد دارم

-۳۷۲-

دلی دارم بسان کاسه‌ای خون   درون سینه‌ای نالان و محزون
بجوشد خون در آن از دوری بار   بریزد از دو چشمانم به بیرون

-۳۷۳-

عزیزان زندگی بیهوده باشد   حبیبان آدمی فرسوده باشد
نمی‌یابم کسی را اندر این دهر   که از دست تعب آسوده باشد

-۳۷۴-

مزار تو است ای دل سینه من   دل من ای دل بی کینه من
تحمّل کرده‌ای ای قلب محزون   غم دیرینه و پسا رینه من

-۳۷۵-

نمیدانم چرا آن ماه طلعت   ندارد با من دلخفته رحمت
نمیدانم چرا خوبان ندارند   وفا و رحم و انصاف و مروت

-۳۷۶-

دلا داری غم دوری جانان   شوی هر دم ز هجر دوست نالان
پریشان خاطری افسرده حالی   بخون آغشته ای ای قلب پژمان

-۳۷۷-

نشاط و ناز در مال جهان است   ز لبخند نگار و مه رخان است
بهشت و حوری و عود اید و سوست   همه در صحبت و عشق بتان است

-۳۷۸-

مکن ظلم و ستم بر مردم زار   مکن با ظالم دون یاری ای یار
مکن غارت تو عامی را که گردد   خدای مهربان و پاک قهار

-۳۷۹-

سه چیز آرد نشاط و شادمانی   نگار و مال دنیا و جوانی
سه دیگر باعث رنج و عذابست   تهیدستی و جهل و ناتوانی

-۳۸۰-

گهی مسرور و گاهی در عذابم   گهی هوشیار و گه مست و خرابم
گهی افتاده حال و گاه قهار   گهی روشن ضمیر و گاه خوابم

-۳۸۱-

مکن ظلم و ستم ای مرد جبار   توانسانی مشو چون گرگ خونخوار
بدون شبهه در روز قیامت   عذابسی هست از بهر گنه کار

-۳۸۲-

اگر در حرص و آزی خوار هستی   در این دنیای دون در نار هستی
خرافات ای اگر هستی چو عامی   سفیه و ابله و بیمار هستی

-۳۸۳-

نیارزد زندگی یکروز باغم   نیارزد گر نباشد یار و همدم
ندارد گر کسی مال فراوان   در این دنیا بر آرد بیخودی دم

-۳۸۴-

در این دهر و درین دنیای غدار   پریشان خاطرم از دوری یار
نمیدانم کجاشد آن سیه چشم   نمیدانم کجا رفت آن جفاکار

-۳۸۵-

که هستم من جدا از شادی و سوز   ز عشق و یار و ناز و عافیت دور
شدم ای دوستان از فرط پیروی   بکنجی معتکف چون مرده در گور

-۳۸۶-

دلی دارم گرفتار نگاری   نگار ماہرو و با وقاری
نمیدانم چرا آن دلبر شوخ   ندارد با من دلخفته کاری

-۳۸۷-

گرفتارم گرفتارم گرفتار   بدام عشق آن ماه ده و چار
در این دنیا ندارم آرزویی   بجز مهر بتان و مال بسیار

-۳۸۸-

در این دهر و در این دنیای غدار   ندارم پس چرا یاری وفادار
چرا آخر روم اندر دل خاک   نمیگردم دگر ای دوست بیدار

-۳۸۹-

دلی دارم ز ناز و عافیت دور   نبوده یکزمان در عشرت و سور
هزاران آرزو دارم خدایا   درون سینه‌ای چون مرده در گور

-۳۹۰-

مکن کاری در این دنیای غدار   که رنجند از تو یاران وفادار
مکن ظلم و ستم تا خود نگردی   در این دنیا گرفتار ستمکار

-۳۹۱-

چرا خاطی پست و مرد جبار   در این دنیای زون هستند بسیار
چرا در کار خود آزاد هستند   چرا ای خالق روز و شب تار

-۳۹۲-

خداوندا مراد لشاد گردان   خراب است حال ما آباد گردان
بیامار ابلطف خویش ایدوست   زغمهای جهان آزاد گردان

-۳۹۳-

بدنیا خوب باش و نیک کردار   مکن با تبلی خود را گرفتار
بخواهی میروی در آخر کار   نمیگردی دگر ای دوست بیدار

-۳۹۴-

نه یاری تا که گویم من غم خویش   نه دلداری که سازم محرم خویش
نه جام باده و یار شفیقی   که تا بیرون کنم غم از دل خویش

-۳۹۵-

گهی خندان گهی نالانم ایدوست
گهی آسوده گه گریانم ایدوست
گهی دل زنده گه دل مرده وزار
بحال خویشتن حیرانم ایدوست

-۳۹۶-

دلم تنگ و دو چشم هست کم نور   سلامت گشته از جان و تنم دور
دل پسر حسرتی دارم خدایا   ز روی مه رخان مهجور مهجور

-۳۹۷-

شدم فرسوده عالم خراب است   علاج درد ما یار و شراب است
نصیب آدمی آخر چه باشد   تراب است ای سیه چشمان تراب است

-۳۹۸-

خوشا آنانکه در دنیای فانی   براه حق فدا کردند جانی
خوشا آنانکه بودند خادم خلق   شرافتمند کردند زندگانی

-۳۹۹-

پریشان خاطر ام ای دوست فریاد   زدست آن پری رخسار ضیاد
در این دنیای فانی ای رفیقان   نشد یکدم دل غمگین ما شاد

-۴۰۰-

هزاران آرزو در سینه دارم   درون یسک دل بی کینه دارم
هزاران حسرت و اندوه و محنت   در آن ای دوست از پارینه دارم

-۴۰۱-

نمی‌خواهی چرا دلشاد گردی   ز درد و رنج و غم آزاد گردی
خرابی تو از آزا است ای دوست   اگر دوری کنی آباد گردی

-۴۰۲-

چرا در رنج باشد آدمیزاد   چرا ای خالق دانا و فرجاد
چرا خوبان ندارند مهر و رحمت   چرا هستند در دنیا چو صیاد

-۴۰۳-

بی‌تو ای دوست دلخون و نزارم   بی‌تو ای یار خوار و بسی قرارم
بی‌تو ای دلبر ماه ده و چار   سیه باشد زهجران روزگارم

-۴۰۴-

خداوندا چرا اولاد آدم گرفتار است به درد و محنت و غم
چرا در خواب گردد آخر کار بدون مونس و دلدار و همدم

-۴۰۵-

شدم مایل بروی ماهروئی بزلف شوخ چشم فتنه جوئی
در این دنیای فانی ای عزیزان بموئی بسته عمر ما بموئی

-۴۰۶-

ز بس نالیده ام از در دو حرمان چو مشتی استخوانم ای حبیبان
چو بلبل از فراق یار دلخون چو جغدی از غم ایام نالان

-۴۰۷-

خداوندا چرا دادی به جبار زروسیم و نگار و مال بسیار
نصیب ما نمودی رنج و اندوه در این دنیای دون خروار خروار

-۴۰۸-

اگر در عمر هستی شاد و خندان   اگر در عیش هستی با عزیزان
نکردی گریه محرومان محبت   بدون شبهه خود خواهی و نادان

-۴۰۹-

اگر مسکین دهری یا که شاهی   اگر در محنتی یا در رفاهی
شوی در عاقبت دلتنگ و محزون   روی در گور خود خواهی نخواهی

-۴۱۰-

شدم پیر و ضعیف و شاد هستم   دگر نادان نیم فرجاد هستم
ندارم غم دگر ای یار غدار   چو از دام هوس آزاد هستم

-۴۱۱-

خداوند آنچه میشد گر که انسان   نبود در این جهان دلخون و پژمان
همه بودند دانا همچو عارف   همه بودند عادل چون کریمان

-۴۱۲-

زیاران و زمه رویان وفا کو   زخویشان و بداندیشان جفا کو
برای مردم صالح دراین دهر   صفا و رحمت و ناز رفاه کو

-۴۱۳-

دراین دنیای دون حیرانم ای درست   گرفتار غم و حرمانم ای دوست
نباشد درد ما را هیچ درمان   دچار درد بی درمانم ای دوست

-۴۱۴-

کجائی ای نگار ماهر خسار   کجائی ای سیه چشم جفا کار
کجائی تا که آیم من بسویت   کنم روشن ز دیدار تو دیدار

-۴۱۵-

دلی در سینه دارم پر ز حسرت   گرفتار غم و اندوه و محنت
چو مرغ سر بریده غرنه در خون   چو قلب بیدلان محتاج رحمت

-۴۱۶-

در این دنیا بجز حرمان ندیدم   هزاران درد و یک درمان ندیدم
ز یاران و زمه رویان عالم   یکی را یار و هم پیمان ندیدم

-۴۱۷-

خوشا ساقی و جام باده و ساز   خوشا یارسیه چشم و خوش آواز
خوشا آنکس که باشد خادم خلق   به پیش خویش و حق باشد سرافراز

-۴۱۸-

خوشا ساز و می و باغ و لب جوی   خوشا یارسیه چشم و سیه موی
نشاط آور بود ای دوست دلبر   گل بی خار باشد یار خوشخوی

-۴۱۹-

چرا جای رفاه و باده و ساز   مرا اندوه و حرمان بود دمساز
چرا افسرده حال و زارم ای دوست   نبودم در جهان یک روز در ناز

-۴۲۰-

گهی در جهل و گه آزاده هستم   گهی پابند یار و باده هستم
گهی شاد و گهی غمگین و دلخون   گهی بی باک و گه افتاده هستم

-۴۲۱-

خوشا آنانکه دارند مال بسیار   خوشا آنانکه دارند یار غمخوار
خوشا آنانکه در سرتاسر عمر   نبودند در میان مردمان خوار

-۴۲۲-

خوشا آنانکه هستند عاشق یار   بعشرت طی کنند روز و شب تار
خوشا آنانکه در هر لحظه هستند   بدام زلف مه روئی گرفتار

-۴۲۳-

اگر داری جوانی و زرو مال   مکن در عیش و ناز و عشرت اهمال
اگر سی سال با عزت کنی طی   به از صد سال با ذلت شوی زال

-۴۲۴-

اگر عادل و یاسفاك هستی   اگر آلوده‌ای یا پاك هستی
اگر بی‌چیز هستی یا که منعم   بزیر خاك مشتى خاك هستی

-۴۲۵-

خوشا آنان که با فخر و مباحات   حذر کردند از جهل و خرافات
خوشا آنان که خوش‌بودند امروز   نخوردند غصه فردا و مافات

-۴۲۶-

هزاران سال گر باشی به دنیا   بعشرت‌طی کنی بایار و صهبا
چو عمرت سررسد در خاك تیره   گذارندت ترا ای دوست تنها

-۴۲۷-

بمن گفتا اگر غم در جهان است   بهشت و حور اندر آسمان است
در آنجا رامش است و ناز و شادی   بگفتم ای برادر داستان است

-۴۲۸-

گهی خائب گهی امیدوارم   گهی خائف گهی سوزان چونارم
گهی شادم گهی مغموم و دلخون   گهی درناز و گاهی خاکسارم

-۴۲۹-

اگر داری زر و مال فراوان   مشو جبار و جانی هم چون نادان
در این دنیای دون تا میتوانی   محبت کن به یاران و حبیبان

-۴۳۰-

رخم زرد و دلم تنگ است چون گور   ز شادی گشته ام فرسنگ هادور
زناساز و سیم و زر محروم هستم   ز عشق مهر خان مهجور مهجور

-۴۳۱-

بمن گفتا نگار مساهسروئی   کجا باشد ره حق در چه سوئی
بگفتی در جهان تا میتوانی   نکوئی کن نکوئی کن نکوئی

-۴۳۲-

نشاط آور بودای دوست جانان   اگر باشد ترا همراه و خواهان
جهان بی دلبر و مال فراوان   چوزندان است ای یاران چوزندان

-۴۳۳-

گهی گردهم دچار درد و حرمان   گهی غمگین و گه مسرورشان
گهی امیدوار و گاه مأیوس   گهی پاک و گهی پابند عصیان

-۴۳۴-

اگر پاکى و یا غرق گناهی   اگر در زحمتی یسا در رفاهی
چو پایان می رسد اندر دل خاک   روی چون رفتگان خواهی نخواهی

-۴۳۵-

خداوندا چه میشد گر جوانی   شود تجدید روز ناتوانی
چه میشد در جهان انسان فانی   همیشه داشت عمر جاودانی

-۴۳۶-

گرفتارم به چشمان سیاهت   به لبخند تو و زلف و نگاهت
به من رخصت بده ای دلبر شوخ   که صد دفعه ببوسم روی ماهت

-۴۳۷-

کیم من زندگی با غم گذشته   سرشتم از گل محنت سرشته
دچار مسکنت سرتاسر عمر   ررنج و درد و غم در خون نشسته

-۴۳۸-

چو مرغی روزها سرگشته هستم   شب آید گوشه ای دلخسته هستم
در این دنیا که هستم من که هستم   چو خاری در دل گلدسته هستم

-۳۴۹-

دل پر درد ما درمان ندارد   به قول مهرخان ایمان ندارد
ز غم دور است هر کس اندر این دهر   رفیق و مونس و جانان ندارد

-۴۴۰-

فنادم گوشه‌ای اندر غریبی   ندارم دلبر و یار و حبیبی
ندارم ای سیه‌چشمان ندارم   زناز و نعمت دنیا نصیبی

-۴۴۱-

اگر محروم از ناز و رفاهی   اگر در عمر فردی بی پناهی
اگر خواهی زغم آزاد گردی   بخور می بارفیقان گاه گاهی

-۴۴۲-

بیا ای نازنین سرو پیکر   بیا ای دلبر از ماه بهتر
اگر بینم ترا صد بار در روز   همی خواهی که بینم بار دیگر

-۴۴۳-

دو چشم هست خوبان ناز و جان است   نشاط و شادی و روح و روان است
در این دنیا بدون شبهه ای دوست   بهشت و حور یار مهربان است

رباعیات

-۴۴۴-

در عمر اگر بخلق کردی احسان
داری تو بحق و رحمت و حق ایمان
طاعت بخدا و خدمت خلق خدا
این هر دو بود وظیفه هر انسان

-۴۴۵-

امروز که فرصتی بتو داده خدا
از باده مباش دور و از یار جدا
یک روز بعیش و نوش طی کن ای دوست
بکروز دگر بخدمت خلق خدا

-۴۴۶-

از یار جفاکار ندارم خبری
از دلبر بی وفا نبردم ثمری
افسوس که عمر ما در این کهنه جهان
با فقر گذشت و غصه و در بدری

-۴۴۷-

در کودکی و شباب گزر در خوابی
چون دشت بدون حاصل و بی آبی
گر درگذرد شباب و پیری برسد
از فقر و تهی دستی خود بی تابی

-۴۴۸-

گفتم که در این جهان اگر صدها سال
در عیش بسربری با نعمت و مال
هیئات که سرنوشت رنج است و تعب
افسوس که عاقبت زوال است زوال

-۴۴۹-

این دهر که مدتی مرا منزل بود
غم بود نصیب و زندگی مشکلی بود
بی فایده بود زندگی در دنیا
بیهوده گذشت عمر و بیحاصل بود

-۴۵۰-

با آن رخ ماه و لب چون غنچه خویش
با آن سر زلف و چشم و دیباچه خویش
صد عاشق دلخسته خود را ای یار
سرگشته نموده‌ای و باز بچه خویش

-۴۵۱-

این کهنه جهان که مسکن انسان است
صدها صنم ماه‌رخ خندان است
تلخ است گهی زندگی و گه شیرین
شاد است گهی خاطر و گه پژمان است

-۴۵۲-

دنیا که برای مدتی منزل ما است
آرامگه و غمگده و محفل ما است
روز و شب تار آید شادی و غم
این کار جهان و عمر بی حاصل ما است

-۴۵۳-

ای دوست اگر بغیر رحمت کردی
با دشمن خویشتن رفاقت کردی
محروم نمی‌شوی تو از بخشش حق
چون در عوض بدی محبت کردی

-۴۵۴-

عشق است که فردوس کند دنیا را
از خاطرها محو کند غمها را
دلدار و ننگر است که بارحمت خود
شادی و نشاط می‌دهد دلها را

-۴۵۵-

گفتم چه کنم که تا رهم از غم دهر
تلخ است جهان و زندگی تلخ چو زهر
گفتا که عذاب آدمی از طمع است
بگذر ز طمع که تا رهی از غم دهر

-۴۵۶-

عقل است که رهبری کند انسان را
علم است که زنده می کند بی جان را
جهل است و خرافات که در طول حیات
بر باد دهد سعادت و ایمان را

-۴۵۷-

زندگی در غم و محنت عذاب است عذاب
شادی در میکرده و یار و شراب است شراب
مگذر از می و دلبر که در این کهنه جهان
منزل آخر ما زیر تراب است تراب

-۴۵۷-

فرصت کم است ای دوست در این کهنه جهان
روز و شب خویش را بعشرت گذران
با بساده ناب و بوسه‌ای از لب یار
خود را زغم و رنج زمانه برهان

-۴۵۹-

از صحبت خلق جز جفان نیست که نیست
از صحبت دوستان وفا نیست که نیست
از عهد و وفای مه رخان نیست امید
هجران جفا هست صفان نیست که نیست

-۴۶۰-

گفتم چه کنم که غم رود از دل تنگ
دل مرده ام ای دوست دل مرده چو سنگ
گفتا که برون نما تو غم از دل خویش
با باده ناب دلبر و مطرب و چنگ

-۴۶۱-

کو مطرب و کو نگار و کو هم نفسی
کو باده ناب ساقی و کو هوسی
بی دلبر ماهروی و بی صحبت دوست
دنیا چو جهنم است و همچون قفسی

-۴۶۲-

دنیا که در آن محبت و جانان است
باغ و گل و دلبر و می بوستان است
چون نیک نظر کنی در آخر ای دوست
بهر من و تو مزار و گورستان است

-۴۶۳-

در حشر برون چو از دل خاک شوم
در جستجوی یار و می تاك شوم
گر بخت نشد یار و نیابم ای دوست
سودی نبود دوباره در خاک شوم

-۴۶۴-

گفتم که رفاه گفت که در رحمت دوست
گفتم که صفا گفت که با دوست نکوست
گفتم که نشاط و ناز و رامش گفتا
در صحبت دوستان و در خدمت دوست

-۴۶۵-

در عمر من از خدا رفاه می خواهم
از دلبر و دوستان صفا می خواهم
از آن صنم ماه رخ چشم سیاه
بخشایش و رحمت و وفا می خواهم

-۴۶۶-

خوش باش و مخور غم زمانه که خطاست
چون عاقبت من و تو ای دوست فناست
منعم که نصیب اوست سیم و زرو مال
اندر دل خاک تیره محروم و گداست

-۴۶۷-

از دیدن روی دوست دلشادم من
از بند غم زمانه آزادم من
در دوستی و وفا و پیمان ای یار
چون عاشق عامری و فرهادم من

-۴۶۸-

فرصت مده از دست ترا تا نفس است
جام می و دلبری اگر دسترس است
وحشت مکن از روز قیامت که خدا
بهر من و تو ناجی و فریادرس است

-۴۶۹-

از دوست ندیدیم بجز محنت و زجر
از خویش ندیدیم بجز رحمت و قهر
يك یار وفادار نداریم به عمر
يك دلبر با صفا ندیدیم به دهر

-۴۷۰-

ای کاش که آدمی در این کهنه جهان
می بود همیشه دلخوش و شاد و جوان
ای کاش نبود يك نفر در عالم
از بهر نمونه در غم و آه و فغان

-۴۷۱-

ساز و نی و مطرب و جوانی و بهار
باغ و گل و سبزه و می روی نگار
از دست مده اگر به پیری برسی
محروم شوی ز ناز و محروم زیار

-۴۷۲-

این کهنه جهان که ما در آن مهمانیم
گاهی به محن دچار و گه خندانیم
شب آید و روز و ماه و ما اندر آن
حیران و ضعیف و خوار و سرگردانیم

-۴۷۳-

ای کاش تمام عمر دیوانه بودم
فارغ ز غم روزی و کاشانه بودم
نه در غم رفته و نه آینده و حال
نه در طلب نگار و میخانه بودم

-۴۷۴-

از روز نخست زندگی تالاب گور
هستیم گهی بناز و گاهی رنجور
در خاک سیاه چونکه رفتیم ای دوست
گردیدیم همیشه از غم و حرمان دور

-۴۷۵-

عذاب است منت از یاران و خویشان
پریشان می‌شود خاطر پریشان
قناعت کن که تا سرتاسر عمر
نگردی نادم و غمگین و پژمان

-۴۷۶-

گر عمر کنی در این جهان صدها سال
با دلبر شوخ و عزت و نعمت و مال
چون پیرشوی چه حاصلی خواهد داشت
جز خاطره‌ای ز آنهمه عشرت و حال

-۴۷۷-

در عمر همیشه شاد میباید بود
با خلق به دل و داد میباید بود
با باده ناب و مطرب و دلبر شاد
دل زنده و بسا نشاط میباید بود

-۴۷۸-

ما بنده ساقی و شرابیم همه
مشتاق به دلبر و ربابیم همه
چون عمر بسر رسد بصد ناله و آه
در خاک گذشتگان ترابیم همه

-۴۷۹-

ای کاش که مال و نعمتی داشته‌می
در دهر مقام و غزنی داشته‌می
ای کاش که دلبری نکوروی و جوان
با او به نشاط و خلوتی داشته‌می

-۴۸۰-

کو باده ناب و عشرت و دلبر ناز
کو ساقی و میخانه و کو مطرب و ساز
کو یار کجاست عزت و نعمت و مال
کو شادی و کو نشاط و کو عمر دراز

-۳۸۱-

گفتم که رفاه گفت که در نعمت و مال
گفتم که در عاقبت گفتا که زوال
گفتم که کسی هست در این کهنه جهان
بی غصه و غم همیشه ، گفتا که محال

-۴۸۲-

گاهی بی ناز و دلبر شاب شوم
گاهی ز غم زمانه بی تاب شوم
گاهی به عبادت و گهی منکر حق
تا لحظه آخرین که در خواب شوم

-۴۸۳-

گفتم که در این جهان بگیرم یاری
یاری که برای من شود غمخواری
گفتا که در این دهر و جهان گذران
یاری و وفا بجوی از دلداری

-۴۸۴-

گفتم که چرا تمام عمر تو و من
طی گشته مدام با غم و رنج و محن
بی دلبر بی ریا و بی بساده و ناز
گشتیم کهن چنین به دنیای کهن

-۴۸۵-

گفتم که دگر غصه فردا نخورم
از هر چه گذشته ذکر و نامی نبرم
آینده هر آنچه هست خواهد آمد
امروز خوش است تا نشاطی ببرم

-۴۸۶-

دنیا که در آن فرصت ایام کم است
هر لحظه ز عمر من و تو رنج و غم است
طی می شود عمر عده ای اندر ناز
جمع دگری نصیب ظلم و ستم است

-۴۸۷-

من عیش و نشاط و دلبر زیبا را
یاران شفیق و باده و صهبا را
از دست نمی‌دهم من امروز که نیست
امید کسه بینم سحر فردا را

-۴۸۸-

این خلق خدا که هر طرف می‌نگری
طی می‌کنند عمر خویش در بی‌خبری
صد سال دگر نیست ز آنان خبری
آینده دوباره قوم و نسل دگری

-۴۸۹-

گاهی دل من ز غصه گردد بی‌تاب
ای دوست ز بهر باده و دلبر شاپ
گاهی ز جهان و یار گردد بی‌میل
گاهی بره گناه گاهی به ثواب

-۴۹۰-

چون نیست مرا سیم وز رونعمت و مال
هستیم همیشه در غم فکر و خیال
بگذشته تمام عمر در حسرت و غم
در وحشت و اضطراب سرتاسر سال

-۴۹۱-

در عمر همیشه شادمان باید بود
با مردم دهر مهربان باید بود
در گوشه میخانه نمان باید شد
از غصه دهر در امان نباید بود

-۴۹۲-

گفتا به من آن دوست که در طول حیات
کردم حذر از عشرت و خوبان و نشاط
در حج و نماز و روزه طی کردم عمر
چون بوده به من بگو، بگفتم هیات

-۴۹۳-

تا چند خوری غصه تو از صبح به شام
تسا کی روی از پی مال مدام
بشتاب به میخانه و از دست نگار
برگیر تو جامی زمی گلگون فام

-۴۹۴-

در آینه چون نظر فکندم بر خویش
سرزید تنم دلم ز غم گشت پریش
گفتم که دگر ز دل برون باید کرد
امید ز گلرخان هوس از دل ریش

-۴۹۵-

گفتم که دگر ترک می تاك کنم
دل را ز گناه و ز هوس پاك کنم
صد آرزو و امید و حسرت ای دوست
اندر دل خود چو مرده در خاک کنم

-۴۹۶-

گفتم که ستم کرده به ما ظالم دهر
بگذشته تمام عمر با محنت و فقر
گفنا که تو خرد خواسته بودی ای دوست
کردی چو ز حق خویشتن صرف نظر

-۴۹۷-

گفتا که اگر جمیل و محبوب شوی
در نزد همه عزیز و محبوب شوی
گفتم که در این زمانه گر پاکدلی
در جامعه بیچاره و معضوب شوی

-۴۹۸-

گر باده ناب و یار چون ماهت هست
گر می به صبوح و رخ شاداب هست
طی کن همه عمر خویش در عیش و طرب
چون گرگ آجل همیشه در راهت هست

-۴۹۹-

ای یار دلت ز خویش غمناک شود
از عشق و حسادت و هوس پاک شود
آن قامت زیبا که تو داری روزی
فرسوده و پژمرده و در خاک شود

-۵۰۰-

دنیا که در آن من و تو سرگردانیم
دلتنگی گهی ز خلق و گه شادانیم
مسرور گهی که زنده هستیم به دهر
غمناک گهی که زنده در کیهانیم

-۵۰۱-

گفتم که من و تو اندر این کهنه جهان
از بهر چه آمدیم ای مونس جان
گفتا که برای شادی و خدمت خلق
از فصل بهار عمر تا فصل خزان

-۵۰۲-

گفتم که اگر هزارها سال دگر
از قبر برون شویم یکبار دگر
در جستجوی نگار و می‌خانه شویم
تا بار دگر بریم از عمر ثمر

-۵۰۳-

ای دوست وجود تو در این کهنه جهان
هیچ است اگر به غصه گردد پایان
این عمر بدون دلبر و باده عیش
رنج است و عذاب و ناله و آه و فغان

-۵۰۴-

عمر من و تو اگر به عزت گذرد
صد سال کم است چون به عشرت گذرد
یک روز فزون است در این دهر اگر
با فقر و تهی دستی و ذلت گذرد

-۵۰۵-

تا آدم و حوا به جهان پیدا شد
در عمر گهی شاد و گهی شیدا شد
معلوم نشد در این جهان گذران
از بهر چه پیدا شد و ناپیدا شد

-۵۰۶-

افسوس که عمر با غم بال گذشت
در کودکی و شباب بی‌هال گذشت
بودیم همیشه دور از نعمت و ناز
یک لحظه عمر ما چو صد سال گذشت

-۵۰۷-

مکن طی عمر خود با یار نادان
که نادان دشمن حق است و انسان
اگر نیکمی کنی بد می‌کنند بد
شوی از کار خود رُوزی پشیمان

-۵۰۸-

عمرت گذرد اگر به دنیا صد سال
با دلبر شوخ و حشمت و نعمت و مال
پایان چورسد چه حاصلی خواهد داشت
جز خاطرهای ز آنهمه عشرت و مال

-۵۰۹-

ای دوست خدا پرست می‌باید بود
روشن دل و با گذشت می‌باید بود
دنیا و زر و سیم پرستی کفر است
هشیار و وطن پرست می‌باید بود

-۵۱۰-

گفتم که در این دهر و جهان گذران
ما را چه وظیفه‌ای است ای مونس جان
گفتا که محبت و نکرئی ای دوست
بسا خلق بجز ستمگر و بی‌خردان

-۵۱۱-

این کهنه جهان که مسکن انسان است
باغ و گل و دلبر و می و بوستان است
خلد است برای منعم ، از بهر فقیر
محنت کده و مزار و گورستان است

-۵۱۲-

ای وای بر آن کسی که دوراست از ناز
با ماهرخان ندارد او راز و نیاز
در عیش بسر کن که در این کهنه جهان
رفته-ی چو دگر کسان نمی آئی باز

-۵۱۳-

گر صاحب مال و ثروت و ایمانی
گر طالب صحبت نکو رویانی
از حرص اگر بدور هستی ای دوست
دارای بهشت و حوری رض-وانی

-۵۱۴-

خوش باش در این جهان با دلبر و یار
با باده ناب خاصه در فصل بهار
بعد از من و تو در این جهان گذران
دی آید و مهر و بهمن و لیل و نهار

-۵۱۵-

گفتم که بهار زندگی گفت شباب
گفتم که خزان عمر ما گفت عذاب
گفتم که علاج درد ناگامی ما
گفتا که نگار و مطرب و باده ناب

-۵۱۶-

گفتم که نشاط آدمی گفت ز ناز
گفتم که غم زمانه گفتا که ز آرز
گفتم که جوانی من و تو ای دوست
گفتا که گذشته با غم و سوز و گداز

-۵۱۷-

هیئات که عمر ما به محنت طی شد
روز و شب و سال ما به ذلت طی شد
بودیم همیشه دور از نعمت و ناز
بی دلبر و بی رفیق و عزت طی شد

-۵۱۸-

ای دوست چه سود زندگی چند صباح
محروم ز عیش و ناز دوری ز رفاه
از خویش جفا کاری و از غیر ستم
از دوست ریاکاری و از یار جفا

-۵۱۹-

دمی فرصت غنیمت دان غنیمت
به عشرت طی کن عمر خود به عشرت
جوانی دوره عیش است و مستی
کهولت دوره درد است و محنت

-۵۲۰-

بهار آمد گل و باغ و در و دشت
به هر سوئی رفیقان شاد و سرمست
منم در این جهان غمگین و تنها
بری از یار و محروم از محبت

-۵۲۱-

ای دوست اگر در این کهنه جهان
از حرص حذر کنی چه ظاهر چه نهان
در عمر مصون شوی زرنج و غم درد
آرامش و ناز یابی و رامش جان

-۵۲۲-

گفتم که نصیب آدمی گفت عذاب
گفتم که علاج غم دل گفت شراب
گفتم که وجود من و خوبان جهان
در آخر کار زندگی گفت تراب

-۵۲۳-

ای آنکه در این جهان نداری یاری
ای آنکه به عیش و می نداری کاری
در رنج بسربری اگر قارونی
با غصه قرین شوی اگر سرداری

-۵۲۴-

ای کاش که آن ماهـرخ تازه بهار
ببـزار نبود از من زار و نـزار
ای کاش نصیب ما در این کهنه جهان
می بود رفاه و ناز و آسایش و یار

-۵۲۵-

دنیا که در آن هزارها انسان است
باغ و گل و سبزه و می و جانان است
چون نیک نظر کنی ز بهر همه کس
این کهنه جهان مزار و گورستان است

-۵۲۶-

هشیار به دام غـم گرفتار شده
دیوانه ز آه و ناله آزاد شده
عارف شده محروم ز آسایش و ناز
جبـار در این میانه دلشاد شده

-۵۲۷-

گفتم که گذشته است دوران شباب
ای دوست چه سود زندگی در تب و تاب
گفتا که چه صحبتی است ای یار عزیز
بشتاب و بجوی باده و دلبر شاب

-۵۲۸-

خوش آنکه حذر نمود از همدم دون
از فاسق بد نهان و از یار زبون
در عیش بسر نمود سرتاسر عمر
با دلبر ناز و باده عشق و جنون

-۵۲۹-

آنان که چو من فراق یاری دارند
روحي نگران و حال زاری دارند
اندر دل تنگ خویش ای هم نفسان
انده نهان بی شماری دارند

-۵۳۰-

ای دوست نداری تو چو من عمر دراز
طی کن همه عمر خویش با دلبر ناز
بیچاره کسی است که اندر این دهر کهن
افتاده به دأم طمع و ذلت و آرز

-۵۳۱-

ما بنده و چاکر شرابیم و شراب
با یک دوسه جام می خرابیم خراب
بی دلبر شاب در عذابیم، خذاب
پایان چو رسد زیر ترابیم تراب

-۵۳۲-

در عمر حذر ز آرز می باید بود
با یار به عیش و ناز می باید بود
از منت خویش و غیر سرتاسر عمر
آسوده و بی نیاز می باید بود

-۵۳۳-

آنان که در این دهر جهان گذران
کردند به عیش و ناز عمری گذران
دیدند شب و روز و مه و سال و بهار
بودند عیان چو ما و گشتند نهان

-۵۳۴-

چه سود گر که نداری در این جهان یاری
اگر چه صاحب مالی و سیم بسیاری
بعیش و ناز بسر کن اگر که دست دهد
مکن حذر ز می و یار گر که بیداری

-۵۳۵-

در این جهان و در این دهر تا که بتوانی
حذر کن از زن نادان و فسق و جانی
مخور فریب زن فتنه جوی در دنیا
و گرنه از ستم و جور او پریشانی

-۵۳۶-

ای دوست چو بیدلان چرا مجنونی
از دایره عقل مگر بیرونی
کوتاه بود عمر و مکان من و تو
خاک است در عاقبت چرا محزونی

-۵۳۷-

داری تو اگر نگار زیبا هیچ است
باغ و گل و بوستان صهبا هیچ است
دنیای دگر اگر که باشد پس از این
بی فایده است و هیچ اندر هیچ است

-۵۳۸-

گفتم که جهان گفت که ویرانه بود
گفتم که خدا گفت که فرزانه بود
گفتم که بهشت و حور گفتا ای دوست
بی شبهه قیام و حشر افسانه بود

-۵۳۹-

انسان چو شود پیر پریشان گردد
بیزار ز خویش و غیر و یاران گردد
چون کودک معصوم شود زار و نحیف
چون روز ازل ضعیف و نالان گردد

-۵۴۰-

این کهنه جهان که زادگاه من و دوست
ماتمکده و پناهگاه من و تو است
این ماهرخان که هر طرف می‌نگری
آرامش قلب بی‌پناه من و تو است

-۵۴۱-

درد هر کسی نیست دل افسرده چو من
فرسوده و آزرده و دل مرده چو من
سیرم ز جهان و خویش و یاران ای دوست
کو موت و کجاست مأمن و مدفن من

-۵۴۲-

افسوس کهن شدم در این دهر کهن
آلوده شدم به درد و بیماری تن
محروم شدم دگر ز شادی جهان
ای دوست کجاست دلبرودشت و دمن

-۵۴۳-

گفتم گل من گفت که افسانه بود
گفتم دل من گفت که دیوانه بود
گفتم که نشاط و شادی و عیش و طرب
گفتا که نگار و شاب و میخانه بود

-۵۴۴-

گفتا که نشاط و ناز گفتم که نگار
گفتا که صفا و عیش گفتم رخ یار
گفتا که سکوت محض و آرامش محض
گفتم که مزار ای سیه چشم مزار

-۵۴۵-

داری تو اگر در این جهان عزت و یار
یاران وفادار و می کهنه چو نار
بگذر ز طمع به عیش طی کن همه عمر
پیری چو رسد چو من شوی زار و نزار

-۵۴۶-

معلوم نشد در این جهان گذران
از بهر چه آمدیم گشتیم عیان
از بهر چه می شویم در آخر کار
ای دوست درون خاک مدفون و نهان

-۵۴۷-

گفتم که زمین گفت که جاویدان است
سرگشته چو ما درون این کیهان است
گفتم که غم زمانه و پیری و مرگ
گفتا که در بیخ درد بی درمان است

-۵۴۸-

گفتم که خدا گفت که جاویدان است
سرچشمه مهر و رحمت و احسان است
گفتم که جهان دگر و حور و بهشت
گفتا که رفیق گفتمش آسان است

-۵۴۹-

افسوس که باز یار دارد سر جنگ
رحمی نکند بحال ما و دل تنگ
هیئات که خوبان همه در سینه خود
دارند دلی چو سنگ ای دوست چو سنگ

-۵۵۰-

نوشم دو سه جام باده از دست نگار
گیرم دو سه بوسه از لب غنچه یار
یاری و شرابی و لب جوی و بهار
مطرب به نسوا به همراه نغمه تار

-۵۵۱-

ما بنده ساقی و شرابیم شراب
با یک دوسه جام می خرابیم خراب
دلدار نیامد خبری نیست از او
از دوری یار در عذابیم عذاب

-۵۵۲-

شد خون جگر در آرزوی یاری
کو دوست کجاست دلبر و غمخواری
چون پیر شدم دگر مرا نیست امید
خوبان چو گل هستند و منم چون خاری

-۵۵۳-

در گوشه خلوتی در این کهنه جهان
جام می و تار و دلبری شوخ و جوان
گل باشد و سبزه و کنار جوئی
ای دوست نباشد طربی بهتر از آن

-۵۵۴-

آن روز که آدمی بفرمان خدا
از خلد و بهشت گشت محروم و جدا
در روی زمین بساخت فردوس دگر
میخانه پدید آمد و جانان و نوا

-۵۵۵-

اسرار جهان ز ما نهران خواهد ماند
این کوه و در و دشت بجا خواهد ماند
آنکس که در این جهان نماند مائیم
روز و شب این دهر بجا خواهد ماند

-۵۵۶-

درد عمر مرا نه سیم و زر بود نه زور
از لذت وصل مه رخان هستم دور
دل‌تنگ شدم ز خویش باران ای دوست
در خانه خویش گشته‌ام زنده بگور

-۵۵۷-

این ماهرخان که هر طرف دیده شوند
بهر من و تو نشاط در دیده شوند
افسوس که عاقبت در این کهنه جهان
پژمرده و فرسوده و پوسیده شوند

-۵۵۸-

دل چیست درون سینه یک کاسه خون
گر دیده در آن هزار حسرت مدفون
گاهی ز فراق یار باشد غمگین
گاهی ز غم زمانه گردد محزون

-۵۵۹-

دنیا که در آن باغ و گل و بوستان است
عیش و طرب نشاط مه رویان است
با اینهمه این جهان فانی ای دوست
بهرمن و تو مزار و گورستان است

-۵۶۰-

دلخفته شدم در این جهان کو حوری
آزرده شدم زدوستان کو سوری
از فقر و تهی دستی و حرمان ای دوست
ببزار شدم ز زندگی کو گوری

-۵۶۱-

گفتم که چرا شدی چنین مست و خراب
از راه بدر شدی و این نیست صواب
گفتا که بعیش و ناز طی کن همه عمر
فرصت نبود دگر ترا زیر تراب

-۵۶۲-

در این جهان کهن سال پیر باید شد
ز خویش و زندگی خویش سیر باید شد
ببزر خاک در آخر چو رستگان دگر
بدون دلبر و مونس اسیر باید شد

-۵۶۳-

گفتم که رفاه گفتم که در زحمت و کار
گفتم که صفا گفتم که در صحبت و بار
گفتم که اگر بد گذرد عمر عزیز
گفتا که مصیبتی است در محنت و نار

-۵۶۴-

داری تو اگر بعمر صد دلبر شایب
باران شفقین و محفل عیش و شراب
سیم و زر و مال و نعمت و عزت و جاه
پیری چو رسد دچار رنجی و عذاب

-۵۶۵-

می خور بجهان تا نخوری غم ای دوست
شادی و نشاط در جهان یار و صبح است
تنهائی اگر باده بنوشی جهل است
در خلوت و با یار نکوروی نکوست

-۵۶۶-

گفتم که جهان دیگر ای دوست کجاست
دوزخ کجاست حور و فردوس کجاست
گفتا که جهان برای منعم خلد است
آتش بود و جهنم از بهر گداست

-۵۶۷-

گیرم که هزار ساله گردی بجهان
شادان ز کسان شوی و غمگین ز خسان
شب خواب روی که صبح بر پاخیزی
سرگشته چو باد از پی لقمه نان

-۵۶۸-

داری تو اگر در این جهان مال و فور
از منت خلق و دوستان باشی دور
با ماهرخان بعیش باشی همه عمر
دنیا چو بهشت گردد و دلبر و حور

-۵۶۹-

گر عمر تو باشد بجهان صدها سال
باعزت و احترام و با جاه و جلال
با دلبر ناز و مطوب و نعمت و مال
پیری چو رسد دچار رنجی و ملال

-۵۷۰-

دنیا که مکان دلبر جانان است
صد غصه و غم نصیب هر انسان است
کردند علاج درد خود با صنمی
درد دل ما بود که بی درمان است

-۵۷۱-

گر من ز نماز و روزه کردم رخوت
با جام شراب و یار گشتم قربت
رحمن و رحیم است خداوند کریم
در یاری محبت است و رحمت رحمت

-۵۷۲-

گر خلق نکوداری و شیرین سخنی
با خلق تو بدنخواهی و بد نکنی
در نزد خدا عزیز باشی ای دوست
در عمر اگر عبادتی کنی یا نکنی

-۵۷۳-

تا در دل من محبت یاران هست
تا ساقی و مطرب و می جانان هست
تا کام زمه رخان مرا هست نصیب
نوری ز امید در دلم تابان هست

-۵۷۴-

خوش آن شخصی که گاهی مست باشد
شود قانع بهر چه هست باشد
کند طی عمر خود در عیش و مستی
اگر سی ساله یا اگر شصت باشد

-۵۷۵-

اگر هزار پریچهر در نظر آید
به يك نگاه بین بخاطرت مسپار
میسرت نشود بر وصال جمع رسی
یکی بس است که باشد نمونه از خروار

-۵۷۶-

با باد صبا بگفتم ای پیک امید
از یار و فادار پیامی چه رسید
گفتا که حقیقتی بگویم که کسی
در دهر وفا بعهد از یار نسدید

-۵۷۷-

بزندگی اگر ت سیم وز رو مالی هست
بصرف عیش و طرب کن اگر مجالی هست
چه سود میبری ایدوست چو گر که پیرشدی
دگر ترانه نشاطی نه عشق و حالی هست

-۵۷۸-

گفتم که چه سود زندگی با دل تنگ
محروم زسیم و مال و با فقر بجنگ
از یار جدا مانده و در آخر کار
محکوم بمرگ و در دل خاک چو سنگ

-۵۷۹-

رخی دارم که هجران کرده پیرش
سری دارم که محنت کرده شیرش
دلی دارم که آن یار جفاکار
زدنیا و ز عقبی کرده سیرش

-۵۸۰-

زاهد که بزه خود همی کرد خروش
دوری زبتان کنید و باشید خموش
گفتم که اگر دست دهد ای ناصح
تو چون دگران بعیش باشی و بنوش

-۵۸۱-

آید چو بهار و مهر و شهر یور و دی
یکسال دگر ز عمر میگردد طی
فرصت مده از دست در این کهنه جهان
دریاب نگار و ساقی و مطرب و می

-۵۸۲-

گفتا بمن آن ماه رخ غنچه دهن
من فصل بهارم تو خزان و کهن
گفتم صنما قدر تو را من دانم
پیران همه هستند بعشرت چون من

-۵۸۳-

رفت عمر و نبود حاصلم جز غم و رنج
صد بود نصیب دگران ما را پنج
در گلشن روزگار خاری بودم
ای دوست که جاست دلبر و نعمت و گنج

-۵۸۴-

بلبل که بانتظار گل بود خموش
با فصل بهار و وصل گل شادان شد
ای دوست بیا که از غم دوری تو
روزم چو شپ دلم چو نی نالان شد

-۵۸۵-

طی شد همه عمر من چه پیری چه شباب
نیمی بعداب و نیم دیگر در خواب
در حسرت وصل مه رخان در تب و تاب
با دست تهی آرزوی دلبر شاب

-۵۸۶-

یک روز و شبی که عمر تو شد سپری
دانی قدمی به مرگ نزدیکتری
غافل منشین بعیش یا بنشین شی و طرب
فرداست که نوبت برسد بردگری

-۵۸۷-

خوش آنکه به حق خویش در دهر بساخت
دندان طمع کشید بر دور انداخت
هو کس که دچار حرص گردد ای دوست
گمراه شد خدای خود را شناخت

-۵۸۸-

گوید همه کس که حق بدنیا با ماست
در راه غلط روند و مادر ره راست
گر طالب حق و ایزد یکتائی
کن خدمت مردمان که این راه خداست

-۵۵۹-

جمعی که بعمر ظاهراً دیندارند
افکار پریشان چو تن تبارند
جمع دگری که عاقل و هوشیارند
دائم پی عیش و طرب و دلدارند

-۵۹۰-

این دل که درون سینه ام غمگین است
این رخ که گهی زرد و گهی رنگین است
این روح و روان و دل دیوانه من
در بند نگار و دلبری سیمین است

-۵۹۱-

تو آمده‌ای در این جهان تا چه کنی
با ماه رخی قصد می و بادیه کنی
امروز تو دلبر و می از دست مده
فرداست که زندگی کنی یا نکنی

-۵۹۲-

آنانکه دل تراب را چاک کنند
تا یار نهند و خویش غمناک کنند
چون نوبت آنان برسد جمع دگر
او را چو عزیزان دگر خاک کنند

-۵۹۳-

آن صورت زیبای تو شادی من است
آن صحبت شیرین تو هادی من است
آن قامت زیبا که توداری ای دوست
چون سرو سهی بهاره زیبای من است

-۵۹۴-

چون خواب روم غم از دلم گردد دور
من طالب ظلمتم گریزان از نور
از زندگی خویش نبردم سودی
یارب مددی تمایلم هست به حور

-۵۹۵-

روز آمد و شب چوروز و شبهای دگر
هستم در انتظار که روز آید سر
شب چون برسد دوباره داریم امید
تا شب گذرد سحر شود بار دگر

-۵۹۶-

زاهد به سوی خانه حق راه افتاد
با بانگ رسا به ناله و آه افتاد
چون راه درست خدمت خلق بود
گم کرد ره و چو کور در چاه افتاد

-۵۹۷-

گر باده خوری ز جهل می‌گردد دور
خورشید شوی به دیگران بدهی نور
از جاهل و ابله و بداندیش حذر
تا دور شوی ز تهمت آنان دور

-۵۹۸-

چو محروم ز عیش و ناز و نعمت
همیشه بوده‌ام در رنج و زحمت
به خود گفتم جهان از بهر مسکین
بود سرچشمه‌اندوه و محنت

-۵۹۹-

زبس روز و شب و صبح و سحر شد
دلـم خونینـتر از خرن جگر شد
جوانی رفت و آمد فصل پیری
غم و رنج و عذابم بیشتر شد

-۶۰۰-

مکن در کار خود ای دوست اهمال
مشواندر جوانی مست و بی حال
شود روزی کسه پیر و زار گردی
کنی بسا فقر طی روز و مه و سال

-۶۰۱-

خوش باش تو با دلبر مه رخساری
ای دوست چو عارفان اگر بیداری
صدها چو من و تو زنده بودند به دهر
رفتند و کجاست نام کو آثاری

-۶۰۲-

شدم فرسوده از هجران جانان
فتادم گوشه ای چون مرده بی جان
نمی دانسم چرا آن یار دل سنگ
نمی گردد ز جور خود پشیمان

-۶۰۳-

با تنبلی و جهل اگر دمسازی
در خواب شدی و عمر خود می بازی
تو ظلم نمی کنی فقط بر تن خویش
وقت خود و دیگران تلف می سازی

-۶۰۴-

گفتا که اگر در این جهان پیر شویم
چون سنگ به گوشه ای زمین گیر شویم
گفتم که مسلم است در آخر کار
ای دوست ز خویش و زندگی سیر شویم

-۶۰۵-

می خور که نشاط می دهد دلها را
از خاطرها محو کند غمها را
گر ماهرخی به ما دهد جام شراب
صد نشئه دهد اگر دهد لبها را

-۶۰۶-

دنیا که در آن هزار نعمت باشد
باغ و گل و سبزه و محبت باشد
گر مال و زر و سیم ترا نیست نصیب
بهر تو جهان عذاب و محنت باشد

-۶۰۷-

در جهل مباش و خوار مسمار
حکمت و ادب به جان نگهدار
پرور تو به علم جان خود را
باری تو زدوش خلاق بردار

-۶۰۸-

گر پند به ابلهان بسدای
نوری جلاوی رهش نهادی
چون دور بود خرد زنادان
شیرین سخنت به بساد دادی

-۶۰۹-

گر شخص به ظلم خویش مغرور شود
چون گرگ زخون دگران سیر شود
در بیم و هراس طی شود روز و شبش
ظلمت چو رسد چراغش خاموش شود

-۶۱۰-

گفتم که نگار یار ما بود ، نبود
شادی و طرب نصیب ما بود ، نبود
روزی و شبی ز عمر خود طی کردم
بر وفق و مراد و کام ما بود نبود

-۶۱۱-

تا چند کنی صحبت فردوس ارم
تا کسی روی از پی سیم و درم
برخیز تو بسا نگار نیکو روئی
خوش باش و مکن بدوستان ظلم و ستم

-۶۱۲-

شادی زوصال و رخ جانانه بود
آرامش دل شراب و میخانه بود
رفتن ز جهان دگر نخواهی آمد
دوزخ و بهشت هر دو افسانه بود

-۶۱۳-

تا کسی بغم روزی فردا باشی
تا چند بفکر مال دنیا باشی
امروز تو خوش بزی که معلومت نیست
فردا تو در این جهان زیبا باشی

-۶۱۴-

ای دوست اگر به عیش کوشیم رواست
با ماه رخی باده بنوشیم بجاست
جاوید نمانده کس در این کهنه جهان
خیام کجارفته و عطار کجاست

-۶۱۵-

صد مرتبه گهر بمیری و زنده شوی
بهتر که به عمر بنده و برده شوی
گهر بنده بیگانه مزدور کسی
در زندگی خویش سرافکنده شوی

-۶۱۶-

ای کاش که دوست یار و هم پیمان بود
ای کاش که در جهان ستم پایان بود
ای کاش که آدمی در این کهنه جهان
دور از غم و رنج و شاد جاویدان بود

-۶۱۷-

کم خور تو غم زمانه میخانه کجاست
ساقی و شراب و می و پیمان کجاست
عمر من و تو چو فصل گل کوتاه است
کو دلبر شوخ و رخ جانانه کجاست

-۶۱۸-

این کهنه جهان که زادگاه من و تو است
این سبزه و گل که جلوه گاه من و تو است
بر جای بمانند ولی در دل خاک
منزلگه ما و خانقاه من و تو است

-۶۱۹-

گفتم به دوست که در سینه آه نیست
در بزم دوستان دگرم آن رفاه نیست
گفتا که پیر گشتی و حالی نمانده است
بگذر ز وصل یار که دیگر صلاح نیست

-۶۲۰-

با يك دوسه جام شادیم امکان است
دل در طلب وصال مه رویان است
فرسوده شدم دگر هوس پایان است
پیری چو رسید درد بی درمان است

-۶۲۱-

دل تشنه باده و بهار است هنوز
اندر طلب وصال یار است هنوز
هرچند که پیر و زار و فرسوده شدم
چشمم زپی ناز نگار است هنوز

-۶۲۲-

ای دوست بگوش تا که فرصت باقی است
در میکده ای که ماهروئی ساقی است
خوش باش که پایان چورسد درد دل خاک
دیگر نه ترا یاری و نه ایباغی است

-۶۲۳-

در عمر گه افسرده و گه شاد شویم
در دام اجل طعمه صیاد شویم
یاران چو نمودند تن ما در خاک
پژمرده و پوسیده و بر باد شویم

-۶۲۴-

دنیا دگر اگر که باشد پس از این
مشتان نیم به حور و فردوس برین
خواهم ز خدا بجای آن در دنیا
سیم و زر و مال و دلبری ماه جبین

-۶۲۵-

چون نیست مرا سیم و زر هم نفسی
گیتی شده از برای من چون قفسی
ظلم گشته به ما ز دوستان دگران
کو دادرسی که جاست فریادرسی

-۶۲۶-

گیرم که هزار ساله گردی به جهان
خرم ز کسان شوی غمگین ز خسان
شب خواب روی که صبح بر پا خیزی
سرگشته چو مرغی ز پی لقمه نان

-۶۲۷-

از دوست چو خواستم علاج دل‌ریش
گفتا که بگیر راه میخانه به پیش
رفتم به خرابات و دمی نوشیدم
از آب حیات و محو کردم غم خویش

-۶۲۸-

من آمده‌ام در این جهان تا چه کنم
با ماهرخی عیش در این خانه کنم
پروانه صفت کنار او بنشینم
از کنج لبش بوسه جانانه کنم

-۶۲۹-

ما به وصل رخ جانان نرسیدیم گذشت
گر محبت ز کسی هیچ ندیدیم گذشت
پیرگشتیم در این کهنه جهان ای یاران
لذتی از صنم و یار ندیدیم گذشت

-۶۳۰-

امروز تو خوش بزی اگر بیداری
با مطرب خوش نوا و با دل‌داری
فردا که چو من نزار و فرسوده شدی
ای دوست دگر ز تو نیاید کاری

-۶۳۱-

این دهر که صد هزار جانان دارد
صد ها صنمی چو ماه تابان دارد
صد عاشق دلخسته چو من در هر سو
خونین جگری ز دست خوبان دارد

-۶۳۲-

با دیدن گل رخان دلم شاد شود
با يك دو نگاه راد و فرجاد شود
گر پیر شوم خراب گردد رخ شاب
امید دگر نیست که آباد شود

-۶۳۳-

نیارزد زندگی يك روز با غم
نیارزد گـر نباشد یار و همدم
ندارد گـر کسی مسال فراوان
در این دنیا برآرد بی خودی دم

-۶۳۴-

چو خوش باشد که آن ماه دد و چار
شود بار دگر با بیدلان یار
نمی یابم نخواهی یافت ای دوست
در این دنیا سیمه چشمی وفادار

-۶۳۵-

گفتم که ره نجات ما در دو جهان
در چیست که پیروی کنم من از آن
در حیح و عبادت است گفتای دوست
در خدمت مردم است واحسان احسان

-۶۳۶-

کیهان که همیشه تا ابد پابرجاست
خورشید که قسمتی ز اعجاز خداست
چون کسوه مدام زنده و جاویدند
افسوس که آدمی در این دهر فناست

-۶۳۷-

افسوس ندانم که کجا رفت شباب
آن فصل بهار عمر و آن ساز و رباب
آن یار نکوروی و آن عیش و طرب
آن دلبر بی ریا و آن باده ناب

-۶۳۸-

يك نکته بگویمت در این کهنه جهان
هستیم من و تو میهمان چون دگران
اندوه و غم است نصیب ما تا آخر
ناکامی ورنج و بی کسی تا پایان

-۶۳۹-

ای آنکه دچار حرص و آزی به جهان
دائم ز پی سیم و زری چون دگران
تا جمع کنی ثروت و گردی منعم
فرسوده شدی و معتکف سیر از جان

-۶۴۰-

ما و تو که هستیم در این دشت جنون
مشتی رگ و استخوان و یک کاسه خون
صدها غم و آرزو درون دل تنگ
روحی نگران و مضطر و خوار و زبون

-۶۴۱-

انسان چو فنا شود زبون خواهد شد
دانی دل خاک تیره چون خواهد شد
بار دگر از بستگی یک زن و مرد
همچون من و تو زنده برون خواهد شد

-۶۴۲-

در عمر اگر نگار داری و درم
با خلق زمانه نکنی ظلم و ستم
خوش باش مخور غم جهان گذران
حور است تو را نگار و این دهر ارم

-۶۴۳-

من طاب و قانعم به چند جام شراب
با ماه رخی که او دهد باده ناب
باغی و صفائی و کنار جوئی
سازی و نشاط و فارغ از رنج و عذاب

-۶۴۴-

سی سال اگر که زنده باشی به رفاه
با نعمت و ناز دلبری همچون ماه
بہتر که هزار ساله گردی به جهان
در فقر و پریشانی و با ناله و آه

-۶۴۵-

دلدار به من گفت که فردوس کجاست
گر من بروم بخلد این لطف خداست
گفتم که خیال راحت و مال جهان
داری تو بهشت حور موعود آنجاست

-۶۴۶-

گفتم صنما بهشت موعود کجاست
حوران سیه چشم و می و حور کجاست
اندر دل خاک تیره یا افلاک است
در زهره و یا سهیل یا اندر ماه است

-۶۴۷-

در می‌کده رفتم همه دلشاد بودند
از رنج و غم زمانه آزاد بودند
رفتم بدرون معبد و مسجد و دیر
جمعی به غراء و داد فریاد بودند

-۶۴۸-

می نوش و بیوس دلبر زیبا را
خوش باش و بپوش جامه دینا را
امروز مده تو باده و یارز دست
تضمین نتوان کرد سحر فردا را

-۶۴۹-

از خویش دل آزرده نمی‌باید بود
از غیر دل افسرده نمی‌باید بود
کوتاه بود عمر در این کهنه جهان
دلخفته و پژمرده نمی‌باید بود

-۶۵۰-

می‌نوش و لسی اندک و آرام بنوش
با مردم آزاده و خوش نام بنوش
با دلبر شوخ شنگ گَر دست دهد
یک جام کم است سی و صد جام بنوش

-۶۵۱-

ای دوست مر نجان تو در این کهنه جهان
از خویش چه خصم خویش یا غیر و کسان
آسایش و آرامش ما در دنیا
در خدمت مردم است، دوری ز خسان

-۶۵۲-

گور است نصیب آدمی حور کجاست
رنج است نصیب من و تو سور کجاست
شادی زمی و زیارت خوبان است
کو دلبر و ناز و ساز و طنبور کجاست

-۶۵۳-

بعشرت گر که در خلوت نشینی
بگیری می زدست مه جبینی
سعادت یافتی در عیش و مستی
بدنیا لذتی به زین نبینی

-۶۵۴-

ای کاش وصال یار امکان بودی
ای کاش همیشه شاد و خندان بودی
ای کاش دو صد سال در این کهنه جهان
خرم ز می و نگار جانان بودی

-۶۵۵-

تو آمده‌ای در این جهان تا چه کنی
با ماهرخی قصد می و باده کنی
امروز تو دلبر و می از دست مده
فرداست که که زندگی کنی یا نکنی

-۶۵۶-

محروم بودم همیشه از دل‌داری
در گلشن روزگار بودم خساری
در آتش عشق مه رخان می‌سوزم
چون شمع کجاست دلبر غمخواری

-۶۵۷-

بیا تا موی زیبایت ببینم
بیا تا روی چون ماهت ببینم
بیا ای یار تا خلد برین را
به چشم مست و سیمایت ببینم

-۶۵۸-

اگر روزی بیائی در کنارم
شوی ای بی وفا غمخوار و یارم
شود بار دگر تجدید ای دوست
شباب رفته و فصل بهارم

-۶۵۹-

ای دوست در این جهان کسی دلشاد است
که از جهل و خرافات زمان آزاد است
هر چیز که دارد بدهد در ره عشق
از عشق بود که آدمی فرجاد است

-۶۶۰-

دنیا که در آن ستمگری آزاد است
بیدادگری و ناله و فریاد است
فقر است نصیب عارف و گنج و گهر
از بهر لئیم و مردم شاید است

-۶۶۱-

رنج است نصیب آدمی ناز کجاست
خون شد دل من دلبر طناز کجاست
دل مرده شدم ز فقر و بی چیزی خویش
کوباده و مطرب خوش آواز کجاست

-۶۶۲-

دنیا که در آن ظلم و ستم بسیار است
جبار به عیش و ناز با دلدار است
عارف به دام فقر و صالح به عذاب
مظلوم ز خویش و زندگی! بیزار است

-۶۶۳-

بیا در این جهان تا می‌توانی
مکن دوری ز عیش و شادمانی
شوی پیر و کتی فریاد ای دوست
جوانی کسو جوانی کو جوانی

-۶۶۴-

دلَم را وعده دادم و با وصالش
که تا بهبود یابد حال زارش
امید ما بود دیدار دل‌دار
نشاط آور بود چشم خمارش

-۶۶۵-

ندارم در جهان خوش روزگاری
ندارم ای دریغا یار غاری
پریشان‌خاطر و دلخونم ای دوست
نگاری کو نگاری کو نگاری

-۶۶۶-

چرا هستم در این دنیایِ غدار
چنین فرسوده و دل‌مرده و زار
چرا ای دوست آخر منزل ما
بود چون رفتگان اندر دل‌قار